

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIV. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2008. JANUÁR 21.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

1.

LEVÉL A KÉPVISELŐKNEK

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) Elnöksége együttes ülésén kialakított álláspont alapján juttatjuk el Önökhöz véleményünket, javaslatunkat.

Tagjaink, tisztségviselőink sorában baloldaliak, jobboldaliak, a politikától távol állók, vallásos emberek és ateisták egyaránt vannak. Ennek ellenére mi nem egymás ellen, hanem egymásért küzdünk. Sokakkal együtt mi is úgy vélekedünk, hogy egységes nemzeti és uniós céljaink csak sokféleségeink türelmes elfogadásán és demokratikus összevetésén nyugodhatnak. **Az érdekegyeztetés hazai és európai folyamatában egyaránt megtanultuk, hogy együttműködés, felelős partnerség nélkül nem, vagy csak nagyon nehezen jutunk előre. Mindez nemcsak az érdekvédelemben, hanem a politikában is így van.**

Jól tudjuk, hogy hazánkban az intenzív és kiegyensúlyozott fejlődés érdekében sok területen változások, reformok szükségesek. Ehhez az alapvető kérdésekben közmegegyezésre lenne szükség, amelynek egyik meghatározó feltétele, hogy **a pártok, akár kormányon vannak, akár ellenzékben, az ország egészének érdekeit tekintsék, és vitáikat konstruktív módon folytassák. Mindezt jól működő szociális párbeszéddel kell segíteni.** Ekkor születhetnek igazán jó döntések, amelyeket a társadalom nagy része, még a megszorító intézkedések közepette is, elfogad és támogat. Kiváltképp szükség lett volna erre az egészségbiztosítás átalakítása közben.

Jól tudjuk, a jelenlegi egészségbiztosítási rendszer nem tartható fenn. A változtatás azonban nem két politikai pártra, hanem az egészségügy minden érintettjére, tehát az egész országra tartozó ügy. Ebből eredően kellő figyelmet és időt kellett volna fordítani az átalakítás szükségszerű voltára, a széles körű egyeztetésre, a közérthetőségre.

Véleményünk szerint nem a népszavazás intézményével, csak igennel vagy nemmel kell erről véleményt mondani. Az FDSZ és a PSZ éppen ezért nem csatlakozott a Liga (Albert-házaspár) népszavazási kezdeményezéséhez. Tagjaink egyénileg döntenek el, hogy aláírják-e a kezdeményezést vagy sem.

Azt azonban elvárjuk, hogy amikor a parlament a köztársasági elnök kezdeményezése nyomán újratárgyalja az egészségbiztosítás ügyét, megfelelő garanciák kerüljenek a törvénybe.

– Tudjuk, hogy az Európai Unió országaiban többféle egészségbiztosítási modell létezik. De az ország jelenlegi egészségügyi és gazdasági helyzetében nem kísérletezhünk olyanokkal, amelyről hatásvizsgálat nem készült és amellyel kapcsolatban a döntéshozók megfelelő tapasztalattal sem rendelkeznek.

– Tudjuk, hogy magántőkével lehet vonni az egészségügyi ellátó rendszerbe. De nem fogadjuk el, hogy a járulékok befizetőitől származó milliárdokat engedjék át megfelelő korlátok nélkül a profitvilágnak!

Nem először említjük az egészségbiztosítás átalakításával kapcsolatos aggályainkat, félelmeinket. Azért emeljük fel a szavunkat most újlag, mert köznyugalmat teremtő, elfogadható választ eddig nem kaptunk kérdéseinkre, észrevételeinkre.

A fentiek alapján elvárjuk és kezdeményezzük, hogy a parlament döntése előtt az Országos Érdekegyeztető Tanácsban is legyen érdemi vita az egészségbiztosítási törvényről és készség a javaslatok elfogadására.

Árok Antal elnök
Pedagógusok Szakszervezete

dr. Kis Papp László elnök
Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete

A PSZ és az FDSZ elnöksége 2008. január 17-én együttes ülést tartott, amelyen az együttműködési megállapodásról tárgyaltak. Természetesen aktuális kérdéseket is megvitattak. A megbeszélés nyomán született a fenti közös levél, amelyet valamennyi országgyűlési képviselő kézhez kapott.



A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- PSZ–FDSZ-EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS
- MEGALAKULT A KONGRESSZUSI JELÖLŐ-BIZOTTSÁG
- KONGRESSZUSI TÉZISEK, 2003–2008
- EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM
- EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉK-PLAKETT KITŰNTETÉSEK
- AZ OPERAHÁZRÓL ÍGY ÉS ÚGY
- NOMEN EST OMEN
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - A költségvetési törvényről;
 - Közalkalmazotti bértáblák: bruttó és nettó;
 - Jogi panoráma;
 - Felmentés – nyugdíj

In memoriam KACSICS KRISTÓF (1959-2007)

„Fekete zászlót lenget az adventi szél a Dési Huber István Általános Iskola falán” – kezdte gyászbeszédét a meghatott igazgató, Kiss Péter Szombathelyen, kedves kollégánk ravatala mellett.

A szertartáson részt vevők megtudták: soha olyan döbrent csend nem ült az iskola folyosóin, mint amikor kiderült, hogy a diákok által annyira szeretett Kristóf tanár bácsi súlyos betegséggel küzd, az életéért harcol a helyi kórház intenzív osztályán.

És soha annyi meghatott, illedelmes tanuló, hirtelen nagyra nőtt langaléta kamasz, mint amennyi ott kísérte egy szál rózsával a kezében a koporsót, a temető felé haladva.

Az ő dolgozataikat javította Kacsics tanár úr a szakszervezeti értekezletek után, s javította még a betegágyon is.

Nekik üzent a kórházból: Készüljete a történelmi vetélkedőre, s legyetek jók!

Valóban! Meghitt kapcsolat volt a hetedikesek és tanáruk között. Talán a fiatal Kristóf maga sem gondolta tanári esküje letételekor: ez a hit még arra is kiterjed, hogy diákjai apróbb csínytevéséi pénzbírságait maga fizeti majd időnként tanári keresetéből.

Igen! Járt itt közöttünk egy ember, akinek fiatalon derékba tört nagy reményű pályája. Aki elkötelezett tanár és elhivatott szakszervezeti tisztségviselő volt. Aki oly annyira szerette volna mondanivalója esszenciáját átadni a hallgatóságának, hogy gyakran különböző korok bölcselőitől idézett magvas gondolatokkal fűszerezte beszédét, hozzászólását.

2007-ben köszöntötte a humán tárgyakat tanító kollégát a tantestülete a pályán eltöltött 25. jubileumi éve alkalmából.

Derűjéből, optimizmusából, lendületéből – úgy látszott – futja a következő 25 évre is. De a sors más akart.

Élete azonban nem volt hiábavaló. Gondolatait őrzik és továbbviszik rajongva szeretett tanítványai, a szülők, a számtalan közösség: a helytörténet-kutatók, a hagyományápolók, sakk-kör s mindenekelőtt a pedagógus szakszervezeti testületek, amelyeknek életrehívója, építője, ápolója lett.

Büszke volt arra, hogy 1996 óta a PSZ Szombathely városi és körzeti titkáráként teher a pályatársai, a pálya megbecsüléséért. Munkáját szép elismerések jutalmazták.

2007. december 13-án azonban az utolsó órára szóló harang Kacsics tanár úrnak.

A kollégáktól máskor így búcsúzott: óra után találkozunk. Azonban Kristóf most fellépett az égi katedrára.

A szombathelyi Jáki úti temetőben pedig egy szomorú özvegy feledhetetlen tekintete búcsúzik; fura felhők úsznak a magas fenyők fölött; s száll az Ave Maria szívbe markoló záro-akkordja.

A kedves tanár úr, a szorgalmas szakszervezetivezető-társ emlékét őrizzük. Élete, elmúlása üzenetét, mi, itt-maradottak nem feledjük. *Szlanok Erzsébet, a PSZ alelnöke*

A Pedagógusok Szakszervezetének Tiszafüredi Szervezete értesíti mindazokat, akik ismerték és szerették, hogy **Mogyorósi Ottó** tanár életének 79. életévében váratlanul itt hagyott bennünket. Ottó bácsi egész élete az iskolához, a tanításhoz, a mozgalomhoz kötődött. Mint alapszervezeti titkár kimondhatatlanul sokat tett a közoktatásért, a szakszervezeti mozgalomért, másokért. Kimagasló pedagógusi és szakszervezeti munkáját számtalan elismerés fémjelzi. Fájó szívvel búcsúztunk tőle és kísértük utolsó útjára 2008. január 8-án.

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hú tíkrot nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerű eseményeiről. Hasznos kiegészítője az újság tankönyvkritikái melléklete, a *Támpont*, valamint a szülőknek szóló, negyedévenként megjelenő *Támasz*. A szerkesztőség új címe: 1054 Budapest, Tüköry u. 3. Tel./fax: 269-2730.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet terjeszti tovább a példányokat. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan olvassa el és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény nevelőtestületi szobájában, könyvtári olvasótermében is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőtáblára is kikerül. Jogszályokat ismertető anyagainkat – amelyek a zöld PL-útmutatóban kapnak helyet – pedig tanácsos a PSZ-tisztségviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja *5% áfával 3 850 forint*, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig – megrendelő levélük alapján – csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80 000 forint, féoldalal 40 000, negyedoldalal 20 000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

A Nyugdíjas Pedagógusok Otthonába, mely a főváros II. kerületében, Máriaremetén található, látogatott – bokros teendői közt is időt szakítva – december 22-én, szombaton szakszervezetünk képviselőjében **Árok Antal** elnökünk. A karácsonyi ünnepség végén **Rissai Lászlóné**, az intézmény vezetője üdvözölte és megköszönte azt a jelentős összeget, melyet elnökségünk az otthonnak ajándékozott. Elnökünk hangulatos szavakkal válaszolt és az otthon tagjainak kifejezte jókívánásait. Hangoztatta, hogy szakszervezetünk mennyire fontos feladatának tekinti az idősekkel való szervezett, állandó törődést. Szavait a megjelentek nagy tetszéssel fogadták. *(Fényi)*

Szolid ár, most! - az ÚJ Színház a pedagógusokért

Az **Új Színház** új akciójával jelentős kedvezményt ad a pedagógusoknak a belépők árából.

Amennyiben a kedvezményre jogosultak pedagógus igazolvánnyal, illetve a munkanélküli pedagógusok egykori osztályképpel igazolják magukat a pénztárnál, mindössze 1000 forintért vehetik meg jegyeiket az Új Színház előadásaira a 2007/2008-as évad második felében.

A jegyek korlátozott számban válthatók minden hónap 29-től következő hónap 5-ig az Új Színház szervezési osztályán és pénztárában.

A repertoáron szerepel egyebek közt Nagy Ignác-Parti Nagy Lajos Tisztújítása, Szép Ernő Völegénye, A fősvény című Molière-mű, Shakespeare vigiátéka: a Szentivánéji álom és tragédiája: a Rómeó és Júlia. Március 1-jén mutatják be Büss Gábor Olivér-Hársing Hilda-Rudolf Péter Keleti pu. című „sindarabját”, április 12-én Cervantes-Bulgakov Don Quijotéját, április 18-án pedig M. von Mayenburg A csúnya című színpadi alkotását.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Örökös szerkesztő: **dr. Fényi András** Olvasószerkesztő: **dr. Dalos Gábor**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3 850,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ kongresszusi jelölőbizottsága** 2008. január 7-én alakult meg. Elnökének *Vámi Istvánt*, elnökhelyettesének *dr. Jáki Katalint* választották. A PSZ Országos Jelölőbizottságának felhívását, tájékoztatóját lásd a 4. oldalon.

A **PSZ országos költségvetési fórumára** 2008. január 12-én került sor az Apáczai Kiadó fővárosi központjában. A hagyományos rendezvény alapvető célja az volt, hogy segítse az önkormányzati költségvetési alkufolyamat közben a helyi érdekegyeztetésben részt vevő PSZ-tisztségviselőket. A jelenlévők nagy érdeklődéssel hallgatták *Árok Antal* elnök bevezető tájékoztatóját, majd *dr. Horváth Péter* igazgató-titkár előadását a 2008. évi költségvetési törvény közoktatást érintő fejezeteiről. Utánuk *dr. Dudás Lilian*, a PSZ jogtanácsosa és *Horváth Erzsébet*, a PSZ társadalombiztosítási szakértője adott tájékoztatást az aktuális jogszabályváltozásokról. Az elhangzottak sok kérdést és problémafelvetést indukáltak, amelyek megbeszélésére is sor került. A fórum résztvevői írásos összeállítást kaptak, amelyet lapunk PL-útmutatójában adunk közre.

A **PSZ Elnöksége** 2008. január 12-én délután ülésezett. A testület tisztázta az aktuális vagyonyügyeket, majd a Liga Szakszervezetek népszavazási kezdeményezésével kapcsolatban alakította ki álláspontját. Az együttes elnökségi ülésre készülve áttekintette a PSZ és az FDSZ 2003-ban megkötött együttműködési megállapodásának teljesülését és továbbfejlesztését. Megvitatta és elfogadta a PSZ XVIII. kongresszusára készített vitatételeket. (Lásd: lapunk 5-12. oldala.) A kongresszusi tézisek célja, hogy segítsék a PSZ helyi, területi szervezeteit, a kongresszus előkészítését. A PSZ elnöke, *Árok Antal* és alelnökei, *Galló Istvánné* és *Sztlankó Erzsébet* tájékoztatást adtak a legutóbbi ülés óta eltelt időszak szakszervezeti tevékenységéről.

A **PSZ és az FDSZ Elnöksége** 2008. január 17-én együttes ülést tartott, amelyet *Árok Antal*, a PSZ és *Kis Papp László*, az FDSZ elnöke megosztva vezetett. Áttekintették a 2003 novemberében kötött megállapodás teljesülését, és továbbfejlesztett változatát megvitatták, majd egyhangúlag elfogadták. (Lásd: lapunk hátsó borítója.) Ezt követően az egészségbiztosítási törvény vitájához kapcsolódva közös levelet fogalmaztak meg, amelyet az országgyűlési képviselőkhez juttattak el. (Lásd: a címlap.) A két elnökség az ülést követően közös sajtótájékoztatót tartott, amelyen egyebek között az aktuális köz- és felsőoktatási kérdésekről mondtak véleményt és a lehetséges közös akciókat vázolták fel.

A **PSZ Országos Vezetősége** 2008. január 21-i ülésén *Vámi István*, az országos jelölőbizottság elnöke tájékoztatást adott az OJB megalakulásáról, a tennivalók ütemezéséről. Ismertette az országos tisztségekre jelöltekkel szembeni elvárásokat, valamint a jelölőmunka ütemezését.

Ezt követően az OV hosszú és szenvedélyes konzultációt folytatott a PSZ Elnöksége által elfogadott kongresszusi tézisekről (lásd: lapunk 5-12. oldala). Különösen a PSZ területi szervezeteinek tevékenységével kapcsolatban alakult ki éles vita.

Az OV megvitattott egy új pedagógusbér-rendszerre vonatkozó koncepciót, amelyet a PSZ a kidolgozást követően eljuttat a kormányhoz, illetve az országgyűlési képviselőkhez.

Tájékoztató hangzott el a szakszervezeti reprezentativitás megállapításával kapcsolatos feladatokról (erről lapunk februári számában írunk részletesen), majd a vezetőség a SZEF megyei koordinációjával kapcsolatos kérdéseket tekintette át.

A **PSZ Óvodai tagozata** 2007. évi munkáját a december 11-én megtartott intézőbizottsági ülés zárta, amelyen *Makár Barnabásné* elnököt.

Az ülést megelőző hetek izgalmas érdekvédelmi eseményeiről, a magyar közoktatás napjához kapcsolódó – s a PSZ által kezdeményezett – képviselői intézménylátogatások tapasztalatairól *Sztlankó Erzsébet* alelnök tartott tájékoztatást.

Az intézőbizottság megvitatta és elfogadta a következő félév tennivalóit. Első feladatuk az országos tanácskozás összehívását jelölte január 30-ra. Az országos tagozati ülés fő témája a kompetencia alapú nevelés az óvodákban (előadó: *Kovács Erika*, az Oktatási és Kulturális Minisztérium főtanácsosa), de napirendre kerül a 2008-as költségvetés *dr. Horváth Péter*, a PSZ igazgató-titkára előadásában. A legfrissebb jogszabályi változásokról *dr. Dudás Lilian* ad tájékoztatást. Természetesen a kongresszusra való felkészülés is hangsúlyt kap majd a megbeszélésen.

A **PSZ ÁMK-tagozatának intézőbizottsága** december 12-én *Kriszán Mihály* elnöklésével ülésezett. Természetesen a naptári év utolsó testületi ülésén a végzett munka számbavétele volt a meghatározó. A tagozat jellegéből adódóan nem az országosan nagy rendezvények, tanácskozások jellemzik tevékenységét, hanem a néhány megyére kiterjedő kihelyezett regionális események sora. Az elmúlt „tanévi félév” négy regionális ülésén a szakmai kérdéseket vitattak meg, majd számos érdekvédelmi vagy érdekvédelmi vonzattal bíró téma is napirendre került. Az egyik, általánosan érvényesnek tetsző jelenség a kistérségekben tapasztalható nagy mozgás. A meglévő intézmények szétszedése, újak létrehozása többnyire az érintettek véleményének megkérdezése nélkül történik. Ez sokszor a munkavállalókban a védtelenség, a kiszolgáltatottság érzetét kelti, és féltő, hogy szakszervezeti tagvesztéshez vezet. Az intézőbizottság tagjai a területet járva tapasztalják: megnőtt az igény az országos, térségi szakszervezeti vezetők gyakoribb jelenlétére. A személyes találkozás, az élő szó, a közvetlen kérdezés lehetősége nem csak tagmegtartó, de tagtöbbség erős és kevésbé félreérthető, mint a több áttételes újság- vagy rádióhír.

A Liga Szakszervezetek népszavazási kezdeményezéséről

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) együttes elnökségi ülésén közösen fogalmazták meg a két érdekvédelmi szervezet vezetői, hogy az egészségbiztosítási rendszer átalakításáról nem a népszavazás intézményével, csak igennel vagy nemmel kell véleményt mondani. Ráadásul a kérdésfeltevés sem egyértelmű, mert nem több biztosítós, hanem több pénzár, egy biztosítós lesz a hazai egészségbiztosítási rendszer. A PSZ és az FDSZ éppen ezért nem csatlakozott a Liga Szakszervezeteknek az Albert-házaspártól átvett népszavazási kezdeményezéséhez, amely a következő kérdést teszi fel: *Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon ne vezessék be a mindenki által kötelezően választandó, üzleti alapon működő, több biztosítós egészségbiztosítást?*

A PSZ és az FDSZ viszont közös levélben fordult az országgyűlési képviselőkhez (lásd: a címlap), kezdeményezve az egészségbiztosítási törvénynek az OÉT keretében való megvitatását. Ennek nyomán a kormány 2008. január 28-ára összehívta az Országos Érdekegyeztető Tanácsot.

Tagjaink természetesen egyénileg döntenek el, hogy aláírják-e a kezdeményezést vagy sem.

Azt is tudni kell azonban, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 48., illetve 118. §-a alapján a népszavazáshoz nem gyűjthető aláírás a munkahelyen munkaidőben vagy munkaviszonyból, illetőleg munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettség teljesítése közben. Ugyanez a tilalom vonatkozik az állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségeire is. Mivel a nevelési-oktatási intézményekben a munkaidő folyamatos, ezért az aláírásgyűjtés jogi feltételei nincsenek meg. *Erre való tekintettel azt javasoljuk kollégáinknak, hogy az intézményen belül ne szervezzenek ilyen akciót, mert az súlyos pénzbüntetéssel járó szabálysértést és fegyelmi eljárást eredményezhet.*

PSZ Országos Iroda

KEZDŐDIK A KONGRESSZUSI JELÖLŐMUNKA

Az Országos Jelölőbizottság (OJB), amelynek tagjait a PSZ területi szervezetei delegálták, szakszervezetünk 2008. június 30-ára összehívott XVIII. kongresszusának tisztújító szakaszát készíti elő.

2008. január 7-én megalakult az OJB. Elnöke *Vámi István*, elnökhelyettese *dr. Jáki Katalin* lett. A bizottság kéri a területi szervezeteket, hogy 2008. február 29-ig folyamatosan küldjék meg a jelöléseket az OJB elnökének és elnökhelyettesének.

Jelöléseket kérünk az elnök, az alelnökök (2 fő), az elnökségi tagok (8 fő), a számvizsgáló bizottság (5 fő), az etikai bizottság (5 fő) tagjainak személyére. A jelölés módja: a jelöltek szakmai önéletrajza (1 gépelt oldal terjedelemben) és a jelölő szervezet ajánlása. Kérjük postán és e-mailen keresztül is eljuttatni.

Az elnök-, alelnökjelöltek meghallgatása 2008. március 10-én lesz, az egyéb tisztségekre jelöltek részére bemutatkozási lehetőséget 2008. március 31-én biztosítunk. A jelölési határidőt kérjük betartani.

Az Országos Jelölőbizottság tagjai, elérhetőségük

Név	Munkahely	Levelezési cím	Telefon	Mobil	E-mail	Delegáló szervezet
Antal Lajos	Illyés Gy. Általános Iskola, Óvoda, Pécs	7633 Pécs, Bánki D. u. 3.	72/252-257	70/372-2599	peccsipedszaksz@freemail.hu	PSZ Baranya megye és Pécs
Vámi István elnök	Vak Bottyán ÁSZIG, Simontornya	7081 Simontornya, Sport u. 19.	74/486-139	30/956-9017	vamis@freemail.hu	PSZ Tolna megye
Hartyányi Sándorné	PSZ Bács-Kiskun Megyei Szövetsége	6000 Kecskemét, Deák tér 5.	76/504-635	70/941-1190	postmaster@pszbacs.t-online.hu	PSZ Bács-Kiskun m. és Kecskemét
Jámbor Ferencné	Tolnai Utcai Általános Iskola, Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár, Mancz J. u. 8. VI/51.	22/314-483	70/375-6361	jambor.ildi@freemail.hu	PSZ Fejér megye, Székesfehérvár és Dunaújváros
Náczné Hegyes Etelka	Jósika M. Általános Iskola, Napkor	4552 Napkor, Petőfi út 57.	42/337-926	70/375-6344	pszkomnyir@freemail.hu	PSZ Szabolcs-Sz-B m. és Nyíregyháza
Horváth Tiborné	PSZ Gyöngyös Körzeti Bizottsága	3200 Gyöngyös, Csalogány u. 22.	37/312-793	30/213-4874	horvathtiborne@felsovarosi-gyongyos.sulinet.hu	PSZ Heves megye és Eger
Szilágyi Róza	PSZ Békés Megyei Irodája, Békéscsaba	5600 Békéscsaba, Andrassy út 6.	66/321-421	30/249-3470	psz@internet-x.hu	PSZ Békés megye és Békéscsaba
Kroppné Nagy Pirooska	Kövy S. Általános Iskola, Nádudvar	4150 Püspökladány	54/453-4641	30/496-3061	kroppiroska46@citromail.hu	PSZ Hajdú-Bihar megye és Debrecen
Takácsné Barna Éva	PSZ Zala Megyei és Zalaegerszeg városi Bizottsága	8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi út 12-14.	92/598-386	30/913-4556	pedagogusok@t-online.hu	PSZ Zala megye, Zalaegerszeg és Nagykanizsa
Tombor Józsefné	nyugdíjas	5000 Szolnok, Fényes A. u. 16.	56/428-728	70/708-6723	tombe@freemail.hu	PSZ J-N-Szolnok m. és Szolnok város
Dr. Jáki Katalin elnökhelyettes	PSZ Győr-M-Sopron Megyei Szervezete	9022 Győr, Szt. István út 49.	96/320-545	70/339-7736 30/388-9476	szef_gyor@vodafone.hu	PSZ Győr-M-S m. és Győr város
Kurítár Zoltánné	Erkel F. Általános Iskola, Budapest	1063 Budapest, Szív u. 19-21.	3329-379/103	30/436-1621	erkel@freemail.hu; jubi.kuritar@freemail.hu	PSZ Budapest
Konecsni Sándor	PSZ Kaposvár Körzeti Bizottsága	7400 Kaposvár, Szent Imre u. 14. I/15.	82/424-688	70/375-6304	salima3@freemail.hu	PSZ Somogy megye és Kaposvár
Szabad Ferenc	Táncsics M. Szak-középiskola, Veszprém	8200 Veszprém, Haszkovó u. 18/L. 4/10.	88/408-022	30/431-3755	szabadf@tmvp.hu	PSZ Veszprém m. és Veszprém város
Dr. Dudás Jenőné	nyugdíjas	2200 Monor, Krúdy u. 6., Pf. 93.	29/412-724	30/462-6147	djenci@monornet.hu	PSZ Pest megyei Bizottsága
Bazsó Bertalanné	PSZ Kazincbarcika Városi Körzeti Biz.	3700 Kazincbarcika, Kiserdősor 24.	48/512-796	30/270-8299	hermisk@freemail.hu	PSZ Borsod-A-A z m. és Miskolc
Kecskés József	Széchenyi I. Ált. Iskola, Csongrád	6640 Csongrád, Zöldkert u. 11.	63/475-154	-	kecskesjosef@freemail.hu	PSZ Csongrád m. és Szeged
Eyssen Imréné	Dózsa Gy. Általános Iskola, Gyarmat	2660 Balassagyarmat, Nagy Iván út 19.	35/310-603	20/9966-122	szef_nograd@vodafone.hu	PSZ Nógrád megye és Salgótarján
Szita Zsuzsanna	Neumann J. Ált. Iskola, Szombathely	9700 Szombathely, Semmelweis u. 8.	94/344-070	70/312-0479	szizsu62@freemail.hu	PSZ Vas megye és Szombathely

Eötvös József-émlékérem kitüntetést kaptak...

Pécsett...

ARANY FOKOZAT: **Dr. Vida Józsefné** (Pécs), tanár, alapszerv. titkár.

Kecskeméten...

EZÜST FOKOZAT: **Darabos Tiborné** (Kerekegyháza), tanár, alapszerv. titkár.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében...

ARANY FOKOZAT: **Petruska János** (Sárospatak), tanár, alapszerv. titkár; **Traczik Józsefné** (Szikszó), nyugd. tanár, alapszerv. titkár; **Urbán Józsefné** (Sajóabony), igazgató, alapszerv. titkár.

Csongrád megyében, Szegeden...

EZÜST FOKOZAT: **Kecskés József** (Csongrád), tanár, városi titkár; **Bakosné Varga Emília** (Makkosháza), tanár, alapszerv. titkár.

Győrött...

BRONZ FOKOZAT: **Horváth Tamásné** igazgatóhelyettes, volt alapszerv. titkár; **Kozicz Mihályné** alapszerv. titkár; **Pauer Józsefné** adm. dolgozó, csoportbizalmi.

Egerben...

VAS FOKOZAT: **Kovácsné Tóth Klára** (Eger) városi-körzeti titkár, OV-tag. ARANY FOKOZAT: **Pál Józsefné** (Eger), óvónő, alapszerv. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Bóta Andrásné** (Balaton), ny. tanár, volt alapszerv. titkár; **Könyűné Csuhány Ildikó** (Eger), mn. tanár, üdülési felelős. BRONZ FOKOZAT: **Szöke Zoltánné** (Novaj), ny. tanár, volt alapszerv. titkár.

Nógrád megyében ...

BRONZ FOKOZAT: **Bárányné Tresó Mária** (Balassagyarmat), tanár, alapszerv. titkár.

Jász-Nagykun-Szolnok megyében, Túrkevéen ...

EZÜST FOKOZAT: **Gyimesi Árpád** tanár, alapszerv. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Kádásné Márton Judit** tanár, városi bizottsági tag; **Takács Mihályné** könyvtáros, városi bizottsági tag.

Pest megyében ...

ARANY FOKOZAT: **Kálvin László** (Dabas), nyugdíjas, volt körzeti titkár.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE ELNÖKSÉGÉNEK TÉZISEI

a PSZ XVIII. kongresszusára – 2003-2008

Szakszervezetünk előző, tisztújító kongresszusa öt évvel ezelőtt, 2003. június 30., július 1. és 2. napján ülésezett. A PSZ XVIII. kongresszusa – amelyet az erre vonatkozó jogszabályok és az alapszabály szerint teljes körű választások előznek meg – e tanév végén, 2008. június 30-án ül össze. Szervezetünk minden szintjén, a választási szabályzatban rögzített ütemezésben a tisztségviselők megválasztása mellett számot kell adni az elmúlt öt éves időszak szakszervezeti-érdekvédelmi tevékenységéről, az eredményekről és a kudarckról egyaránt. Ezzel együtt meg kell határozni feladatainkat, programot kell alkotni érdekképviseleti kérdésekben éppúgy, mint a szervezetléptés-működés ügyében. A közreadott tézisek e sokrétű tennivalóink elvégzéséhez nyújtanak támpontokat. Ezek nem a teljesség és a véglegesség igényével készült doktrínák, hanem olyan vitatételek, amelyek igénylik, esetenként provokálják a szakszervezet tisztségviselőinek, tagságának véleménynyilvánítását, ezzel is elősegítve a kongresszus eredményesebb tevékenységét. Ezáltal a közösség nemcsak szavazataival – hozzáértő és alkalmas tisztségviselőket választva –, hanem észrevételeivel, javaslataival is formálja a PSZ jövőjét. Hiszen e viták tapasztalatai alapján kívánjuk előterjeszteni, majd véglegesíteni a kongresszusi dokumentumokat. Ennek tudatában kérjük a PSZ tagjait, tisztségviselőit, hogy mondjanak véleményt, tegyenek javaslatokat, és ezeket az erre rendszeresített nyomtatványon (lásd lapunk betétlapját) összegezzék és juttassák el a közvetlen fölöttük álló szakszervezeti egységhez, valamint a PSZ Országos Irodájához (1068 Bp., Városligeti fasor 10. E-mail: psz@internet.hu). A kongresszusi tézisek és a nyomtatvány honlapunkról (www.pedagogusok.hu) letölthetők.

Érdekegyeztetés, szociális párbeszéd

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) az érdekvégyesítés legfontosabb eszközének tartja a döntéshozókkal (munkáltatókkal, intézményfenntartókkal, kormánnyal) folytatott párbeszédet. E nélkül ugyanis alig lehet esélye a munkavállalói érdekvégyesítésnek. A jogszerű érdekvégyedelem még a legkeményebb eszköz, a sztrájk esetén sem nélkülözheti a megegyezést szolgáló tárgyalásokat. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a PSZ szükség esetén nem szervez akciókat. (Lásd: a melléklet.)

A munkavállalók élet- és munkakörülményeit befolyásoló döntéseket nem a szakszervezetek, hanem a munkáltatók, fenntartók, a kormány és a parlament hozzák. Az érdekegyeztetés folyamán a szakszervezetek ezeket megpróbálják befolyásolni, szükség esetén érdekvégyesítő akciókkal. Általában azonban – még jól működő érdekegyeztetés mellett is – nem teljes a siker. A szakszervezeti követelések csak részben teljesülnek, kompromisszumos megoldások születnek. Ezért akár rövidebb, akár hosszabb időszakot tekintünk át, sohasem lehetünk elégedettek. Mindez azonban nem teszi feleslegessé a higgadt, objektív elemzést: melyik szakszervezetnek mit hozott a demonstráció, a sztrájkfenyegetés, illetve a párbeszéd.

Az előző kormányzati ciklus elején, 2002 nyarán a szakszervezetek, a munkaadói szervezetek és a kormány között megállapodás született az érdekegyeztetés megújításáról, fejlesztéséről. Ennek nyomán elsősorban a makroszintű érdekegyeztetés területén történtek előrelépések. **Az egész rendszert tekintve azonban sok még az ellentmondás.** Az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) és a mellette létrejött Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) szintjén folyó egyeztetések rendszeresek voltak, és időszakonként elfogadható kompromisszumok mentén, ésszerű megállapodások születtek. Például a minimálbérről vonatkozó 2005. évi OÉT-megállapodás, amely három évre (2006–2008) a szakszervezetek számára is elfogadhatóan rendezte ezt a kérdéskört. Az OKÉT-ben pedig többször is született a közszférára vonatkozó bémegállapodás. Például 2005-re vonatkozóan 7,5+4,5%-os, 2008-ra vonatkozóan pedig 5%-os közalkalmazotti bértáblaemelés, amelyet az előzményeket és az adott év költségvetési helyzetét figyelembe véve elfogadhatónak tarthattunk. Ugyanakkor 2004-re és 2007-re vonatkozóan nem jött létre megállapodás, és nem is volt béremelés. **Ezért egyebek között a PSZ kezdeményezésére Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottság jött létre (2003. november, majd 2006. november), amelynek tárgyalási kényszere elősegítette az elmozdulást a holtpontról.** Igaz, hogy a kompromisszumos megállapodások nyomán az eredmények nem azonnal voltak kézzelfoghatóak. Abszolút negatív példaként említhetjük viszont az egészségbiztosítás reformjával kapcsolatos elégtelen érdekegyeztetést. A koncepció vitájára ugyanis nem került sor. A törvénytervezet pedig már a beterjesztett állapotban került az OÉT elé. Nem véletlenül voltak tehát az ezzel kapcsolatos szakszervezeti tiltakozások.

Tehát a makroszintű párbeszéd keretében, a többszöri konfliktus ellenére, bizonyos pozitív változások is történtek az elmúlt években. Ugyanez azonban nem mondható el az ágazati érdekegyeztetésre. Ez változatlanul akadózva, formális keretek között, érdemi tárgyalások, megállapodások nélkül dőcög. A PSZ 2006-ban kezdeményezte a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) működésének felülvizsgálatát, megújítását. Mindezt azonban sem a kormányzati, sem az önkormányzati oldal nem tartotta szükségesnek. Sőt, a társszakszervezetek sem szorgalmazták igazán.

Ezáltal nem is történt semmiféle előrelépés, minden maradt a régi rendszer szerint. A KÖÉT, az ágazati érdekegyeztetés jog szerinti fóruma változatlanul háttérbe szorul a Közoktatás-politikai Tanács (KÖPT) mellett, amely a miniszter tanácsadó testületként működik. Bár ebben is vannak szakszervezeti képviselők, ám ez nem a Kjt. szerinti fórum. A KÖÉT és a KÖPT keretében is rendszeresen véleményeket mondtunk a közoktatási, a szakképzési törvény, a Kjt. és a végrehajtási rendeletek módosításáról. Javaslataink nagy részét azonban nem fogadták el. A közoktatási törvény 2006. évi átfogó módosítása előtt országos vitafórumot is szerveztünk, amelyen részt vett az OKM államtitkára is. Ám az ott elhangzott javaslatokat sem vették figyelembe a törvényalkotók.

Jól tudjuk azt is, hogy a regionális, megyei (fővárosi) kistérségi, települési és sok helyen az intézményi érdekegyeztetést is számtalan nehézség sújtja, kollégáink a PSZ képviseletében sok gonddal küszködnek. Ám ezeket helyi, területi fórumokon szükséges elemezni, bemutatni.

Az optimális helyzet, az EU-elvárásoknak megfelelő, hatékony szociális párbeszéd megteremtéséig tehát még hosszú az út. Nemcsak szándékos kinyilvánítására, különböző fórumok létrehozására, hanem eredményes érdekegyeztetésre, egymásra épülő kollektív megállapodási rendszer kiépítésére is szükségünk van, amely országosan, ágazati szinten és helyben egyaránt képes az érdekek megjelenítésére, az esetleges konfliktusok megelőzésére, kezelésére. Mindez csak akkor jöhet létre, ha a kormányzat és az önkormányzatok (intézményfenntartók) nemcsak párbeszédre, hanem megegyezésre is törekcsenek, és megfelelő jogszabályi háttér is járul ehhez.

Az érdekegyeztetés tökéletlensége különösen szükségessé és indokoltá teszi a lobbizást. A PSZ vezetői korábban is rendszeresen találkoztak az országgyűlési képviselőkkel, és a szakszervezeti törekvésekhez igyekeztek támogatást szerezni. **A magyar közoktatás napjához kapcsolódva ennél szélesebb körű párbeszédet kezdeményeztünk 2006-ban és 2007-ben is. Az országgyűlési képviselőket intézményekbe hívtuk, hogy szélesebb körben folytassanak véleményserét kollégáinkkal,** hogy szerezenek közvetlen tapasztalatokat az óvodák, iskolák, kollégiumok, nevelőintézmények működéséről, eredményeiről és mindennapi gondjairól. Döntéseiket pedig mindezek figyelembevételével hozzák meg! Az ilyen jellegű akció nem olyan látványos, mint a tüntetés vagy a sztrájk, de a tapasztalatok alapján eredményesebbnek tűnik fel. Hiszen az ingyenesen elrendelhető két óra visszavonása egyértelműen a 2006. évi képviselői látogatásokon szerzett benyomások alapján született meg. Ez a fajta kapcsolat és párbeszéd nemcsak országosan, hanem a fenntartó önkormányzat szintjén is eredményeket hozhat. Tehát a helyi PSZ-szervezeteknek is erre kell törekedniük. Különösen akkor, ha az érdekegyeztetés formális.

A szociális párbeszéd nem megfelelő működése, kezdeményezéseink elutasítása miatt több esetben fordult a PSZ az Alkotmánybírósághoz (pl. a Kjt. módosítása, a közoktatási törvény 2006. évi változásai), vagy indított országos népi kezdeményezést, illetve a konföderációkkal közösen sztrájkbizottságot hozott létre és tüntetést is hirdetett. (Lásd: melléklet.)

Az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) a köz- és felsőoktatás, a szakképzés területén rendszeres párbeszédet szorgalmaz, szakmai konferenciákat tart, összegzi az EU-tagállamokban működő oktatási szakszervezetek véleményét. Ebben a tevékenységben a PSZ intenzíven részt vesz. **Azáltal, hogy az EU-alapszerződés a tagál-**

lamok kizárólagos jogkörében hagyta az oktatás és a képzés tartalmával, szervezeti felépítésével kapcsolatos kérdéseket, és az oktatásban kizár bármilyen jogharmonizációs kényszert, e területen nehezebb uniós szabályokat elfogadtatni. Ezért a PSZ által javasolt Európai Oktatási Charta ügyében is lassú, alig érzékelhető az előrehaladás. Talán a pedagógusképzés, -továbbképzés most zajló uniós összehangolásának folyamata elősegíti a mi kezdeményezésünk sorsának jobbira fordulását is.

Az előzőekben leírtak megvitatásán, véleményezésén túl, az adott szintnek megfelelően szükséges a következő kérdésköröket is elemezni:

– A közoktatást, a szakképzést érintő regionális, megyei (fővárosi) kistérségi szintű érdekegyeztető fórumok, intézmények működésének minősítése, a pedagógus-szakszervezeti jelenlét, az érdekvégyesítés értékelése [Regionális Fejlesztési és Képzési Tanács, Regionális Területfejlesztési Tanács, az OKÉV regionális központjai, megyei (fővárosi) önkormányzat, Közoktatásért Közalapítvány, munkügyi tanácsok stb.].

– A helyi (községi, városi, fővárosi kerületi) önkormányzati (intézményfenntartói) érdekegyeztető fórumok működésének minősítése, az esetleges megállapodások értékelése, a pedagógus-szakszervezeti jelenlét, az érdekvégyesítés elbírálása.

– A szakszervezet és az intézményvezetés együttműködésének minősítése, a kollektív szerződések (KSZ) érvényesülésének értékelése. Javultak vagy romlottak a KSZ megkötésének feltételei? A közalkalmazotti tanács (KT) tevékenységének értékelése. Mennyiben segítette vagy hátráltatta (esetleg helyettesítette) a KT a szakszervezeti érdekképviseletet?

Oktatásfinanszírozás, intézményfenntartás, foglalkoztatás

A közoktatás finanszírozásának, a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának mintegy másfél évtizede fennálló rendszere számtalan feszültséget, problémát halmozott fel, illetve folyamatosan termel újra az intézményrendszer működésében. A kettős finanszírozás jelenlegi módja a közoktatási feladatok ellátásának felelősségét – állandó vitát keltve – megosztja. Lehetővé teszi a felelősség kölcsönös áthárítását (a kormány az önkormányzatokra, azok pedig a kormányra mutogatnak). Ezeket a gondokat az időnként előforduló, jelentősebb normatívaemelések sem oldották meg. Például 2003-ban a tetemesen megemelt közalkalmazotti bérek forrását a normatívaemelés csak részben biztosította. Ennek nyomán sok pénzügyi szakember önkormányzati vezető azt hangsúlyozta, hogy a helyi és országos költségvetési hiányok legfőbb okozója a közalkalmazottak, a pedagógusok túlzott béremelése. Pedig nem történt más, mint a kilencvenes években keletkezett bérlamaradások korrekciója.

E kérdéskör másik problémája a tanuló(gyermeklétszám-)alapú finanszírozás, amely a csökkenő létszám miatt folyamatos tökekvonást eredményezett.

E problémák felszámolását, a rendszer megváltoztatását a PSZ több alkalommal is javasolta. 2003-ban a PSZ a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével (TÖOSZ) együtt kezdeményezte a kormánynál a közoktatás felelősségi, finanszírozási rendjére vonatkozó törvény felülvizsgálatát. A sokoldalú indítvány hatására 2003 novemberében tárcaközi bizottság jött létre a PSZ és a TÖOSZ

részvételével, és megkezdődtek a tárgyalások, amelyek egy idő után eredmény nélkül abbamaradtak, majd újra folytatódtak. Szándékunk az volt, hogy az előző kormányzati ciklus végéig készüljön olyan új finanszírozási modell, amely lehetőséget teremt a gondok felszámolására. A kezdeményezés és a hosszú tárgyalások azonban a PM ellenállása és az OM közömbössége miatt nem vezettek eredményre. Az új kormányzati ciklusban, a közoktatási törvény 2006. évi átfogó módosításával bizonyos mértékben módosult ugyan a finanszírozás. **Ám a 2007. szeptember 1-jétől bevezetett új modellnek semmi köze a PSZ-TÖOSZ-kezdeményezéshez. Kizárólag a konvergenciaprogram takarékosági lépéseit szolgálja, amelyek nyomán e tanévben mintegy 30 milliárd forintot vontak el a közoktatástól. A fenntartó önkormányzatokat pedig osztály- és intézmény-összevonásokra serkentik, amelyek következtében romlanak az oktató-nevelő munka feltételei.**

Az elmúlt öt évben tovább folytatódott a gyermeklétszám csökkenése. Az általános iskolások száma 2003 és 2008 között mintegy száz-ezer fővel apadt. Ennek eredményeként (bár a tanulói óraszámok csökkenése is közrejátszott), az általános iskolában tanító pedagógusok száma ebben az időszakban 6 200 fővel lett kevesebb. A középfokú intézményekben viszont körülbelül ilyen létszámmal növekedett a tanárok száma. Tehát összlétszámban lényeges változás a 2007/2008. tanév kezdetéig nem történt. A közoktatási törvény 2006. évi módosítása (a kötelező órák számának emelése, a finanszírozás) azonban 2007 szeptemberétől mintegy tízezer álláshely megszűnését eredményezte. (Ebből 1 300 üres álláshely volt.) Mintegy 8 700 pedagógust bocsátottak el. (Ebből 1 720 nyugállományban vonulhatott.) Tehát csaknem hatezer pedagógus lett munkanélküli, akik közül 1 500 fő már el tudott helyezkedni. (Többségük nem az oktatásban.) Ebben része volt a PSZ átképzési és állásajánlatainak is. Mindent összevetve: a főállású pedagógusok száma a 2007/2008-as tanévben 157 149 fő, azaz 7 871 fővel kevesebb, mint az előző tanévben.

Még rosszabb lehetett volna a helyzet, ha a díjazás nélkül elrendelhető két órát nem sikerül visszavonatni. A visszavonás a PSZ 2006. évi közoktatás napi akciójának köszönhető, mert a pénzügyi, kormányzati nyomás ellenére sikerült meggyőzni az országgyűlési képviselőket a plusz 2 óra káros hatásáról. Így nemcsak státusokat, hanem sok száz millió forintot is sikerült megtartani kollégáink számára. A PM és az önkormányzatok képviselői nem véletlenül „marasztalják el” a PSZ-t, mert ezáltal „súlyos többletkiadásokra” kényszerítettük őket.

Őszintén meg kell mondani azt is, hogy a kötelező órák számának emelését megakadályozni nem volt és ma sincs esély, hiszen ez a lépés nem más, mint a Fidesz-kormányzat idején fennálló, 2001. évi helyzet visszaállítása. Nem véletlen, hogy társszakszervezetünknek, a PDSZ-nek ez ügyben hirdett sztrájkja és népi kezdeményezése - amelyet 2001-ben nem tett meg, csak most – eleve kudarcra volt ítélve.

A 2004-ben elfogadott kistérségi törvényt eredetileg kétharmados törvényként terjesztették a parlament elé. Ezáltal megváltozott volna az önkormányzati törvény is. Ám mégis csak „feles” törvény lett belőle. Ennek következtében a kistérségi társulások elsősorban pénzügyi ösztönzések alapján jöttek létre, esetlegesen, és a közoktatási intézmények fenntartását tekintve sokszor kaotikus állapotokat idéztek elő. A kistérségek, kisiskolák helyzete általában nem javult, hanem romlott. A rendezetlenség, a sokféleség nemcsak az intézmé-

Az óvodás gyermekek és a tanulók száma a közoktatásban

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
2003/2004	327 508	912 959	126 673	8 147	239 086	292 305	1 906 678
2004/2005	325 999	890 551	126 908	8 369	238 850	290 139	1 880 816
2005/2006	326 605	861 858	126 211	8 797	243 878	287 290	1 852 639
2006/2007	327 644	831 262	124 466	9 563	200 292	243 099	1 729 178
2007/2008	323 137	804 219	123 851	9 859	201 481	243 982	1 706 529

Forrás: OKM

A főállású pedagógusok száma a közoktatásban

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
2003/2004	31 392	89 784	8 647	1 069	17 675	20 804	169 371
2004/2005	30 704	87 116	8 577	1 113	17 816	20 756	166 082
2005/2006	30 531	85 459	8 938	1 239	18 213	20 871	163 261
2006/2007	30 350	83 600	8 947	4 379	19 284	21 254	165 020
2007/2008							157 149

Forrás: OKM

nyek harmonikus és eredményes munkáját nehezíti, hanem az uniós fejlesztési források felhasználását is célszerűtlenné teheti. Több helyen nincsenek meg az ingyenes általános iskolai oktatáshoz való hozzáférés garanciái. Ezért a PSZ támogatja az oktatási kerekasztal ez ügyben tett alkotmánybíróági kezdeményezését.

A jó oktatáspolitikai célok megvalósítása a megfelelő feltételrendszer megteremtése nélkül nem lehetséges. Ezért alaposan elemezni kell a legutóbbi tanévváltáskor végbement folyamatokat. Választ kell találni például arra, hogy a finanszírozási rendszer módosítása, az intézmények, csoportok összevonása, a pedagóguslétszám-leépítés milyen módon változtatta meg az oktató-nevelő munka feltételeit, mennyiben szolgálja, illetve akadályozza az esélyegyenlőséget teremtő, korszerű közoktatás megteremtését. **Felszólítottuk az Oktatási és Kulturális Minisztériumot, hogy ne csak az intézmények műszaki állapotáról készítsen részletes felmérést, elemzést, hanem a közoktatásban zajló valós folyamatokról, a személyi feltételek alakulásáról, az eredményes pedagógusi tevékenység adottságairól is. Erre vonatkozó kezdeményezésünket a parlament oktatási és tudományos bizottsága is támogatja.**

Az előzőekben leírtak megvitatásán, véleményezésén túl szükséges a következő kérdésköröket is elemezni:

– *Az adott területen az önkormányzati (alapítványi, egyházi) fenntartású nevelési-oktatási intézmények működési feltételeinek alakulása, helyzete. Mi jellemzi a bér- és a dologi költségek arányát, elégséges vagy elégtelen voltát, a PSZ szerepét a helyi költségvetési alkuban?*

– *Milyen módon sikerült kezelni a gyermeklétszám-csökkenésből, az intézmények összevonásából, a társulásokból adódó problémákat? E területen hogyan sikerült a szakszervezeti, munkavállalói érdekeket érvényesíteni?*

Bér- és kereseti viszonyok

Az ezredfordulón a magyar pedagógusok bére nemcsak az uniós átlagtól maradt el, hanem a hazai nemzetgazdasági átlagtól is. 2001-ben a pedagógus-átlagkereset a nemzetgazdasági átlagnak csupán 96%-a volt. Az ágazatok kereseti rangsorában pedig a legtöbb diplomást foglalkoztató oktatás a 8. helyen állt. A sokat emlegetett és a PSZ népi kezdeményezésével is összefüggő 2002. évi jelentős bértáblaemelés a hazai arányokat helyreállította. 2003-ban az oktatási ágazat a 3. helyre került, a pedagógus-átlagkereset pedig 27%-kal haladta meg a nemzetgazdasági átlagot. A pedagógus-kezdőbér (F1) pedig duplája volt a minimálbéreknél. **Azóta azonban kisebb-nagyobb ingadozásokkal, de visszafelé lépdelünk. Ágazatunk már csak az ötödik helyen áll, a pedagógusok átlagkeresete pedig alig 9%-kal haladja meg a nemzetgazdasági átlagot.** A visszaesés tekintetében csupán a 2005. év volt kivétel. A 7,5+4,5%-os táblaemelés ugyanis megállította a visszaesést (lásd: táblázat az oldal alján).

A minimálbér, pedagógus-kezdőbér arányának változása is jól tükrözi a folyamatot. A PSZ által kívánatosnak tartott 1:2 arány, amely az elmúlt két évtizedben csak három évben (1990-ben, 2002-ben és 2003-ban) állt fenn, 2007-ben és 2008-ban már csak 1:1,75 arányszámmal jellemezhető.

Az európai uniós bérfelzárkóztatás tekintetében is sok a tennivaló. Az élmezőny (Luxemburg, Németország, Belgium, Finnország)

pedagóguskereseteinek csak 20-30%-át érik el a hazai átlagok (lásd: a túloldali táblázat). Az európai mezőnyben egy hellyel előttünk járó csehországi pályakezdeők bérenek is csupán 75%-át kapja a magyar pedagógus, bár a középfok felső határán 90 százalékon állunk. Fontos következtetéseket vonhatunk le akkor is, ha a kereseteket az egy főre vetített GDP-hez viszonyítjuk, hiszen ezek az arányszámok azt mutatják meg, hogy az egyes országok gazdasági teljesítményéből mennyit „áldoznak” a pedagógusbérekre. A mi 0,91-1,12-es arányainkkal szintén a mezőny hátsó felében vagyunk, csak Lengyelország áll mögöttünk. Ugyanakkor tudni kell azt is, hogy az EU vezető országaiban a gazdasági teljesítmény (GDP) sokkal magasabb, s ezáltal a pedagóguskeresetek értéke ugyanolyan arány esetén is a magyarországinak kétszázszorosa.

Érdekes összevetéseket tehetünk a kezdő keresetek és a felső határok, illetve a közoktatás különböző szintjei között is.

A pedagóguspálya presztízsét, vonzását sok minden befolyásolja, de leginkább az élet- és munkakörülmények és az ezeket alapvetően meghatározó kereseti viszonyok. A 2002. évi béremeléssel érzékelhetően megnőtt a pálya iránti érdeklődés, ám ez hamarosan alábbhagyott. Ma már a pedagógusképző intézményekbe jelentkezők körében is jelentős a negatív szelekció. Az érettségizett diákok gyengébbik fele jelentkezik erre a pályára. Az utóbbi években már közepes matematika érettségivel is vettek fel matematikatanár szakra jelentkezőket.

Mindez súlyos figyelmeztető jel, a helyzetet mindenekelőtt a bérek érzékelhető emelésével lehet rendbe tenni. Természetesen nemcsak a pályakezdeők bérét kell jelentősen emelni, hanem valamennyi korosztályét is. Ugyanakkor ki kell dolgozni a teljesítmény-alapú differenciálás korrekt, objektív rendszerét is. Mindez azonban nemcsak a teljesítménymérés lehetőségeinek megteremtését jelenti, hanem jelentős többletforrásokat is igényel. Miközben tudjuk, hogy bizonyos körök a 13. havi illetmény eltörlésével és e célra való felhasználásával kívánták a megoldást. Ám ezt a szándékot a 2007. február 19-i sztrájkbizottság-kormány-megállapodással sikerült elhárítani. Ugyanakkor fennáll még az a koncepció is, amely szerint a közalkalmazotti jogviszony megszüntetésével, a közalkalmazotti bértábla eltörlésével lehet orvosolni a (finanszírozási) gondot.

A PSZ álláspontja szerint a pedagógusokat, a közszolgálat legnagyobb munkavállalói rétegét nem szabad kizárni a Kjt. hatálya alól. Ez további jelentős presztízsveszteséggel járna. **Ezt minden eszközzel meg is akadályozzuk. A közalkalmazotti illetményrendszert pedig olyanná kell tenni, hogy az a teljesítményt és a minőséget ne csak jelképesen ismerje el, hanem jelentős pluszjövedelmeket eredményezzen.**

A háromelemű bérendszer struktúráját (alapilletmény, pótlék, minőség-teljesítmény) nem kell megváltoztatni. A pótlék és a minőség-teljesítmény elismeréséhez jelentős forrásokat kell biztosítani amellelt, hogy az alapilletmények emelkedésére és folyamatos karbantartására is szükség van. Ugyanakkor olyan finanszírozási rendszert kell kialakítani, amely a bérek fedezetét központi költségvetési forrásokból garantáltan eljuttatja az intézményekbe. Ehhez akár az osztrák, akár a francia modellt is átvehetjük. **A PSZ megkezdte az erre vonatkozó javaslatok kidolgozását.**

Minimálbér, nemzetgazdasági és pedagógus-átlagkeresetek 2003-2008

Év	Minimálbér (Ft/hó)	Pedagógus-kezdőbér (főiskolai diplomával) (Ft/hó)	A minimálbérehez viszonyított arány %	Nemzetgazdasági bruttó átlagkereset (Ft/hó)	A pedagógus bruttó átlagkeresete (Ft/hó)	Ped. átlagkereset a nemzetgazdasági átlag %-ában
2003	50 000	100 000	200,0	130 861	166 183	127,0
2004	53 000	100 000	188,7	145 675	166 250	114,1
2005	57 000	112 000	196,5	158 315	189 500	119,6
2006	62 500/65 700/68 800**	114 600	183,4	163 600	190 400	116,4
2007	65 500/72 100/75 400**	114 600	175,0	180 499	197 600	109,4
2008	69 000/82 800/86 300**	122 000	176,8	191 800*	208 500*	108,7*

* Becsült adatok 2008-ban várható béremelkedés alapján.

** A 2005 novemberében hároméves minimálbér-megállapodás született. Ennek megfelelően a kormányrendelet szakképzettek számára emelt bérminimumot állapít meg, amelynek értéke 2006-ban pályakezdeők esetében 65 700, a legalább két éves gyakorlattal rendelkezők esetében 68 800 Ft volt. 2007-ben a minimálbér összege 65 500 Ft. A középfokú iskolai végzettséggel és/vagy szakképzettséggel rendelkezők esetében pedig 72 100, illetve 75 400 Ft a bérminimum, 2008-ban pedig ugyanezek a kategóriák: 69 000 Ft/hó; 82 800 Ft/hó; 86 300 Ft/hó.

Forrás: KSH, PSZ Országos Iroda

PEDAGÓGUSBÉREK EURÓPÁBAN – 2006

Éves bruttó keresetek a vásárlóerő-paritás alapján számított euróban

	Alsó tagozat				Felső tagozat				Középfok			
	Pályakezdekők	15 éves gyakorlatlalt	Felső határ	Az 1 főre eső GDP-hez viszonyítva	Pályakezdekők	15 éves gyakorlatlalt	Felső határ	Az 1 főre eső GDP-hez viszonyítva	Pályakezdekők	15 éves gyakorlatlalt	Felső határ	Az 1 főre eső GDP-hez viszonyítva
Ausztria	22 342	29 539	44 586	1,03	23 222	31 608	46 665	1,11	23 531	32 516	49 437	1,14
Belgium	24 732	34 286	41 511	1,24	24 732	34 648	42 248	1,26	30 694	44 318	53 276	1,61
Csehország	13 365	17 555	22 206	1,07	13 365	17 555	22 206	1,07	13 397	18 263	23 141	1,12
Dánia	29 583	33 298	33 298	1,18	29 583	33 298	33 298	1,18	29 054	40 827	40 827	1,45
Anglia	25 260	36 916	36 916	1,36	25 260	36 916	36 916	1,36	25 260	36 916	36 916	1,36
Finnország	24 516	28 571	28 571	1,09	28 453	33 643	33 643	1,29	30 577	38 216	38 216	1,46
Franciaország	20 292	27 297	40 276	1,07	22 451	29 455	42 540	1,16	22 764	29 769	42 886	1,17
Németország	33 116	41 209	42 968	1,63	34 358	42 290	44 149	1,67	37 158	45 554	47 598	1,80
Görögország	20 809	25 151	30 326	1,33	20 809	25 151	30 326	1,33	20 809	25 151	30 326	1,33
Lengyelország	5 614	9 011	9 353	0,83	5 614	9 011	9 353	0,83	5 614	9 011	9 353	0,83
Luxemburg	40 657	55 990	82 865	1,06	58 574	73 217	101 760	1,39	58 574	73 217	101 760	1,39
Magyarország	9 956	12 741	16 987	0,91	9 956	12 741	16 987	0,91	11 229	15 728	21 010	1,12

(Forrás: Education at a Glance – 2006 – OECD-felmérés, PSZ Országos Iroda)

Az előzőekben leírtak megvitatásán, véleményezésén túl szükséges a következő kérdésköröket is elemezni:

– A helyi költségvetések milyen lehetőségeket nyújtanak a kötelezően előírt kereseti elemek kifizetésére, esetleg pluszjuttatásokra?

– A kéthavi munkaidőkeret, a túlmunkák elszámolása, kifizetése milyen gondokkal jár?

– A kollektív szerződések vagy a fenntartóval kötött megállapodás alapján milyen és mennyi pluszjuttatást kapnak a közalkalmazottak (étkezés, munkaruha, nyugdíjpénztári, egészségpénztári támogatás stb.)?

A PSZ szervezete és működése

Régóta írunk, olvasunk, beszélünk a hazai szakszervezeti mozgalom válságáról. Az elmúlt másfél évtized társadalmi-gazdasági átalakulása – amelyhez a magyarországi szakszervezetek alig voltak képesek alkalmazkodni – megalapozta a hanyatlást. A bizalmi válság, a szakszervezeti pluralizmus túltengése, az együttműködés helyetti rivalizálás, a vagyonvita, az általánossá váló szakszervezet-ellenesség, a társadalom mélyülő megosztottsága, kettészakadása, a szolidaritás gyengülése (és még sorolhatnánk tovább) azt eredményezte, hogy ma már csak minden hatodik magyar munkavállaló szakszervezeti tag. Mindennek eredménye, hogy hazánk szakszervezetei térképén már nagy fehér foltok is léteznek, ahol a munkavállalói „közösségek” érdekérvényesítő képessége olyan, mint az útmenti, kiszolgáltatott fáké, mert nem tudnak (nem akarnak, nem mernek) szakszervezetbe tömörülni.

A szembenállást hosszú ideig fenntartotta a kilencvenes évek elején elfogadott, a szakszervezeti vagyon megosztására vonatkozó törvény, amelynek politikai hátsó szándéka egyértelműen a hagyományos szakszervezetek anyagi bázisának gyengítése, a mesterséges konfliktus-keltés volt.

A nem kevés belső feszültséggel járó döntések, a ránk nehezedő anyagi terhek hosszú ideig nyomasztották a PSZ vezető testületeit, tagságát is. Tagdíjunk 5%-át sok éven át a vagyonigények kielégítésére kellett fordítani. Az elmúlt időszak gazdasági-társadalmi változásai egyébként sem kedveztek a közösségeknek. Sok-sok munkahelyi, érdekvédelmi, kulturális és más szerveződés meggyengült, esetleg szétesett. A szolidaritás, az összefogás helyett a különbözőzés, az önzés, sőt a közömbösség vált uralkodóvá. E máig is tartó negatív folyamat a pedagógusközösségeket sem kímélte. Mindez párosulva a szakszervezeti tevékenység gyengeségeivel, hibáival, a kilencvenes években a mi területünkön is taglétszám-csökkenéshez vezetett, amelyet a 2003-2006 közötti időszakban nemcsak megállítottunk, hanem visszafordítottunk. Évente 2-3 ezer fővel gyarapodott szakszervezetünk. Ez mindekelőtt a tudatosabb tagszervező tevékenységnek és a szolgáltatási rendszer bővítésének köszönhető. 2007-ben azonban megtorpant a folyamat, ami elsősorban a közoktatásban zajló átszervezések, elbocsátások következménye.

Egy kollektív érdekvédelemre alkalmas szervezetet elsősorban azért tartunk fenn, hogy a különböző döntési szinteken megjelenítse,

védje érdekeinket, és munkahelyünk védelméért, helyzetünk javításáért küzdjön. Ehhez pedig jól működő, hozzáértő és nyomásgyakorlásra képes szakszervezetre van szükség. Ez az egyedüli lehetőség, hogy a munkavállaló, képviselői segítségével, egyenrangú partnere legyen a munkáltatónak, önkormányzatnak, az állam hatalmi szerveinek. Arra is egyedüli lehetőség, hogy például előnyös kollektív megállapodásokat kössön. Miközben formálódik az EU rendszeréhez igazodó szociális párbeszéd – amely a munkavállalók többségét tömörítő érdekvédelmi szervezetek nélkül nem működhet –, a hazai szakszervezetek létszáma s ezáltal ereje folyamatosan csökken. Nem ilyen jövőt akarunk! Képes lesz-e a pedagógustársadalom ebben is példát mutatni? Közös tennivalónk, hogy a válasz a meggyőző igen legyen!

A hazai politikai kultúra és szocializáció hiányosságai az ezredfordulót követően sem csökkentek, sőt tovább romlottak. A PSZ e téren kezdeményezett lépései csak lokálisan hatottak. A különböző politikai erők konstruktív párbeszéde máig hiábavaló elvárás maradt. A tendencia sajnos nem gyengülni, hanem erősödni látszik. **A PSZ bővítette társadalmi kapcsolatait.** A két legnagyobb parlamenti párt oktatási képviselőivel és több szakmai szervezettel – a tudatos kapcsolatépítés következtében – folyamatos és jó a kontaktus. Ők egyre gyakrabban a PSZ szakmai anyaga-ira is támaszkodva alakítják ki álláspontjukat és tesznek kezdeményezéseket. Az OM vezetőkkel, szakértői apparátusával tudatosan kiépített intenzív és sokrétű kapcsolat jól, de nem zökkenő nélkül működik. Harmonikusabbá és intenzívebbé vált együttműködésünk az oktatási ágazat szakszervezeteivel, elsősorban a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetével. Az FDSZ-szel 2003 őszén együttműködési megállapodást kötöttünk, amelynek révén tovább szélesedett kapcsolatrendszerünk. Az ágazatunkban működő más szakszervezetekkel közel sem ilyen harmonikus kapcsolatunkat hosszú ideig az esetlegesség jellemezte. Kezdeményezésünkre több hónapos tárgyalás után, 2007 novemberében együttműködési megállapodást kötöttünk a közoktatás területén működő szakszervezetekkel. Ez közel sem olyan sokrétű és intenzív, mint az FDSZ-szel kötött megállapodás. Eredményességét, értelmét az előtünk álló időszak igazolja vagy cáfolja.

A PSZ struktúrája többszöri próbálkozás ellenére sem változott, modernizálódott. A megújításra vonatkozó javaslatokat, az alapszabály megfelelő módosítását az országos vezetőség többször elvetette. Ezáltal a működésben is sokféleképpen alakult ki. Sok, egymás mellett tevékenykedő területi szervezetünk együttműködése hiányos, esetleges. A PSZ regionális szervezetei a központi régió (Budapest, Pest megye) kivételével létrejöttek, de a működésük sok kívánnivalót hagy maga után. E tekintetben csak az észak-magyarországi régió (Borsod, Heves, Nógrád megye) a kivétel, ahol rendszeres, egyeztetett és eredményes regionális érdekvédelmi tevékenység folyik.

A PSZ-ben a közigazgatáshoz kapcsolódó struktúra mellett működik egy tagozati felépítés is. Kettő az életkor (nyugdíjasválasztmány és ifjúsági tagozat), a többi szakmai alapon szerveződött és tevékenykedik. Jól

segítik a PSZ szakmai érdekvédelmi munkáját. A kollégiumi, az intézményvezetői, az óvodai, a gyógypedagógiai, a felnőttoktatási tagozatok és a nyugdíjasválasztmány kiemelkedő teljesítményt nyújtott. Az ifjúsági tagozat 2005 októberében jött létre, és biztató kezdő lépéseket tett az eredményes működés érdekében. A szakoktatási, a gyermekvédelmi és a technikai-adminisztratív tagozatunk tevékenysége azonban közel sem elégtette ki az elvárásokat.

A PSZ területi szervezeteinek munkájában is nagy különbségek vannak. Mind a feltételrendszerben, mind a szakszervezeti, érdekvédelmi munka, az irányítás tekintetében. Többször előfordult, hogy vezető testületi döntéseket nem vagy hiányosan hajtottak végre. Több helyen hiányos, torz az országos testületek tevékenységéről, a szolgáltatásokról adott információ is. Néhány területi szervezet olyan „országos jellegű” akciót is indított, amelyről utólag vagy egyáltalán nem tájékoztatta az országos vezetőséget.

A pedagógus-továbbképzés területén további jelentős eredményként értékelhetjük a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BMGE) Pedagógiai Tanszékével 1999-től kezdődően kialakított együttműködést, amelynek eredményeképpen a szakszervezetünk bekapcsolódott a közoktatásvezető-képzésbe. Hatása közvetlenül a PSZ-tisztségviselők képzésében jelentkezik, közvetve azonban befolyása van a posztgraduális képzés tematikájára is. Pozitívumként értékelhető a közoktatásvezető- és a szakszervezetvezető-képzés összekapcsolása, így évente 15-20 tisztségviselőnk az egyetemi szintű, posztgraduális képzés keretében folytathat felsőfokú oktatáspolitikai és szakszervezeti tanulmányokat, s egyúttal közoktatási vezetői diplomához, felsőfokú szakszervezeti vezetői végzettséghez és pedagógus-szakvizsgához is jut. Ez a képzési forma jól hasznosítható a tisztségviselők (települési, területi és országos szinten egyaránt) utánpótlásának felkészítésére, kinevelésére.

A PSZ képzési rendszere, bár már az előző ciklusban kidolgoztuk, nagyon sok helyen a gyakorlatban hiányosan vagy egyáltalán nem valósul meg. A tisztségviselők felkészítése néhány terület kivételével megáll az aktuális feladatok megbeszélésénél, a fórumszerű rendezvényeknél. A PSZ-szervezetek általában csak kevés anyagi eszközt fordítanak erre a célra. Sok helyen nemcsak a pénzhány, hanem a nem megfelelő szemlélet is negatívan befolyásolja a szakszervezeti képzést. A PSZ-tisztségviselők tudatos önképzése is dőcög. Pedig a Pedagógusok Lapjában megjelenő különböző sorozatok kifejezetten ezt a célt szolgálják.

A 2005-ben megjelent „**Érdekvédelmi szakszervezeti ismeretek**” című kiadványunk, amely sok tisztségviselőnket segíti mindennapi munkájában, jó néhány helyen a fiókok mélyére került. Pedig ez a 370 oldalas könyv a közoktatásvezető- és szakszervezetvezető-képzés tankönyveként is funkcionál. A **Pedagógusok Lapja** hasznosítása is hasonló problémákkal küszködik. Ugyanakkor jelen van a panaszkodás az információhiányra, a tagszervezéssel, a tagmegtartással kapcsolatos érvek hiányára és a tehetetlenség érzete. Miközben mindazok, akik olvassák s a benne lévő információkat tovább is adják, pozitívan vélekednek a lap színvonaláról, felhasználhatóságáról. Sőt, az intézményvezetők, az önkormányzatok is egyre inkább felfedezik a Pedagógusok Lapját. Növekvő tekintélyét jelzik egyebek között az országgyűlési képviselők hivatkozásai a lapban megjelent írásokra.

A PSZ jelenlegi helyzetében nagy figyelmet kell fordítani a **szakszervezeti tisztségviselői utánpótlásra**: képzésükre, nevelésükre. Tisztségviselőink jelentős része nem a fiatal vagy közép korosztályhoz tartozik. A meritési bázis pedig jelentős, hiszen a PSZ-nek 15 ezer ifjúsági (38 év alatti) tagja van. Ám léteznek területek, ahol nem fordítanak erre kellő figyelmet. A PSZ XVIII. kongresszusához kapcsolódó választásoknak erre is tekintettel kell lenniük.

Sajnálatos, hogy nem terjed kellő ütemben az informatika lehetőségeinek kihasználása sem. Az elektronikus levelezés és az interneten való tájékozódás lehetőségével még kevés PSZ-szervezet, -tisztségviselő él. Pedig egyre inkább elektronikus úton érhetőek el a leggyorsabban és a legolcsóbban a különböző dokumentumok, információk. Ráadásul a tagsági vélemények közvetítésében is eddig nem létező lehetőségekhez juthatunk ezáltal. Az országos iroda és a PSZ területi szervezetei közötti információcsere, postázás már e-mail útján működik, de sok területi szervezetünk még nem jut el ilyen módon a PSZ helyi szervezeteiig. A pedagógusok, a szak-

szervezeti tisztségviselők informatikai ismereteinek hiánya sokszor gátolja a rendszer kiterjesztését.

A PSZ a tagkártya bevezetésével létrehozta a számítógépes tagnyilvántartást. Kezelésébe sok területi szervezetünk is bekapcsolódott. Ám jó néhány térségben még nem teremtődött meg a számítógépes háttér. A PSZ központjának internetes honlapját egyre többen látogatják. Ezért is indokolt a korszerűsítése, megújítása. Több területi szervezetünk önálló honlappal is rendelkezik.

A PSZ működésének egyedüli forrása a tagdíj. Ebből finanszírozzuk az érdekegyeztetés különböző szintjein (országos, ágazati, regionális, megyei, települési) való tevékenység személyi-tárgyi feltételeit, szakmai háttérét, a demokratikus szervezetre jellemző testületi működés költségeit, tájékoztató-információs rendszerünk hagyományos és elektronikus eszközeit, a tisztségviselők képzését, a nyomásgyakorlást szolgáló különböző demonstrációk költségét, és nem utolsósorban a PSZ-tagságnak nyújtott ingyenes vagy kedvezményes szolgáltatásokat, a közösségépítő rendezvényeket (sportversenyek, kirándulások stb.), valamint rászorult tagjaink pénzbeli segélyezését. Szolgáltatásaink közül a legtöbb PSZ-tag az ingyenes jogsegélyszolgálatot veszi igénybe.

A tagdíj 20%-át fordítjuk a PSZ országos és nemzetközi működésére, 5% a vagyonalapba kerül (ebből törlesztettük a vagyonmegosztás terheit, ma pedig a fejlesztéseket, illetve a szolgáltatásokat fizetünk). A területi (megyei, fővárosi, megyei jogú városi) szervezeteink működését, iródnak fenntartását átlag 25-30% tagdíjhányad fedezi, míg a helyi szervezetek használják fel a tagdíjnak mintegy 45-50%-át. A tagdíj célja, hogy azokat szolgálja leghatékonyabb módon, akik befizetik. Azaz a tagokat. **Kérdés: miképp szolgálja legjobban a tagdíj a tagok érdekeit? Ha egyetértünk abban, hogy a munkavállalók érdekvédelmi szervezeteire szükség van, mert a kollektív jogok csak így érvényesülhetnek, akkor a fő cél a szervezet működtetése és függetlenségének biztosítása, ráadásul azért, hogy minél jobb bérpozíciókat, élet- és munkakörülményeket érjen el, a tagok érdekében minél jobb megállapodásokat tudjon kötni. Tekinthejtük ezért a tagdíjat befektetésnek is.** Igaz, hogy ezekből az eredményekből a nem szakszervezeti tag „potyautasok” is részesülnek, s a tagság alapján különbséget tenni csak a szakszervezeti szolgáltatások révén lehet.

A PSZ 2005-re rendezte az ágazati szakszervezeti vagyonmegosztással kapcsolatos kötelezettségeit: mintegy 150 millió forintot és két üdülőingatlant (Balatonalmádi és Bükkszentkereszt) adtunk át az ágazatban működő más szakszervezeteknek. A PSZ-vagyont e veszteségek mellett nemcsak megőriztük, hanem fejlesztettük is. A balatonföldvári üdülönket 200 milliós felújítással korszerű, télen-nyáron üzemeltethető, háromcsillagos minősítésű objektummá alakítottuk át, Bükkszéken üdülő-apartmanházat építettünk, illetve vásároltunk 41 millió forint értékben. A Fáklya Klub (Bp., Csengery u. 68.) tulajdonviszonyait rendeztük, és a klubot 50%-os részesedéssel üzemeltetjük. Felújítására eddig 92 millió forintot fordítottunk. Részleges felújításokat, korszerűsítést balatonboglári és szarvasi üdülönkben is végeztünk. A székház elsősorban belső felújítására az öt év alatt 21 millió forintot használtunk fel.

A Pedagógusok Szakszervezete az elmúlt évtized elején elsők között mondta ki elszakadását az SZOT-tól, és néhány hónap múlva, 1990 júniusában meghatározó kezdeményezője és alapító tagja a **közszféra érdekvédelmi szervezeteit tömörítő Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF)**. Akkor is és ma is a legnagyobb taglétszámú tagszervezete a **konföderációnak**. A SZEF az egész közszférát átfogó érdekvédelmi szövetséggé új alapokon és új módon koordinálja a konföderációhoz tartozó szakszervezetek tevékenységét, illetve vesz részt a makroszintű szociális párbeszédben. Csaknem két évtizedes története – sikerei, vívódásai, bírálható gyengeségei, eseti kudarcai mellett és ellenére – igazolja a szövetségkötés célját, értelmét és szükségességét. Továbbfejlesztése, modernizációja azonban stagnál. A SZEF 2007. évi kongresszusán a PSZ korábbi elnökét, *Varga Lászlót* választották a konföderáció elnökének, az egyik alelnöki tisztségre pedig *Galló Istvánné*, a PSZ fővárosi titkára kapott bizalmat. A SZEF új vezetése jó eséllyel nyújt a konföderáció működésének megújítására.

Szakszervezetünk egyre intenzívebben kapcsolódik be a nemzetközi tevékenységbe. A PSZ alapító tagja a világ pedagógus-szakszervezeteit tömörítő Oktatási Internacionálénak (International Education – IE) és 2004-től teljes jogú tagja az Európai Szakszervezeti Szövetségnek (ETUC), amely az EU tagállamainak munkavállalói érdekvédelmi szervezeteit tömöríti, és

ezáltal résztvevői vagyunk az uniós szintű szociális párbeszédnek. A szövetség oktatási szervezetének (ETUCE) munkájába intenzíven bekapcsolódtunk. 2006-ban a PSZ elnökét az ETUCE Végrehajtó Bizottságának tagjává választották, annak ellenére, hogy társszakszervezetünk, a PDSZ mindent megtehetett ennek megakadályozására. Ezzel szemben a PSZ és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) mindig előzetesen egyeztetett véleménnyel, közös álláspontot képviselve vesz részt az uniós tanácskozásokon, fórumokon. Rendszeresen véleményezzük az Európai Bizottság és az Európai Parlament elé kerülő, az oktatással és a munkavállalókat érintő ügyekben született előterjesztéseket. **A PSZ a magyarországi szakszervezetek közül a legnagyobb számban vett részt a 2006. február 14-i strasbourg-i tüntetésen is,** amikor a szolgáltatásokról szóló uniós irányelvek számunkra kedvezőtlen előírásai ellen tiltakoztunk. Nem eredménytelenül, mert ennek hatására az Európai Parlament módosította a dokumentumot. Részt veszünk az Európai Bizottság által működtetett Szakképzési Szakértői Bizottság munkájában is. Elnökségünk tagja, *Békési Tamás* nemcsak a PSZ-t, hanem valamennyi hazai szakszervezetet képviseli.

Egyre szorosabb együttműködést alakítunk ki a környező országok pedagógus-szakszervezeteivel is. Különösen a visegrádi négyek (Csehország, Lengyelország, Magyarország, Szlovákia) közös tevékenysége vált intenzívebbé. Az uniós fórumokon mindig közösen egyeztetett álláspontot képviselünk. De szoros az együttműködés az EU két új tagállamának, Romániának és Bulgáriának a szakszervezeteivel is. A nyugat-európai államok közül elsősorban a francia és a német szakszervezetekkel intenzív a kapcsolatunk. Kétoldalú megállapodások révén egyre több kölcsönös szolgáltatást, csereüdvöltést tudunk nyújtani tagjainknak. Ennek kiszélesítéséhez szükség lenne a PSZ és a környező országok területi szervezeteinek együttműködésére is. Ezt azonban nagymértékben gátolja az idegennyelv-tudás hiánya. Ezért a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani szakszervezeti tisztségviselőink idegennyelv-tudására is.

Végezetül pozitív jelzőkkel kell szólnunk az **MKB Nyugdíjpénztárról, amellyel a korábbi, a PSZ által alapított Pedagógus Nyugdíjpénztárral fuzionált.** Ezáltal az egyik legmegbízhatóbb és legeredményesebb hazai nyugdíjpénztár részesei lehetünk. Ma már nemcsak önkéntes, hanem magán ága is van, több mint 150 ezer tagja és közel 150 milliárd forintos vagyona. Igazgatótanácsának a PSZ képviselőjeként *Árok Antal* is tagja. A működés alacsony költséghányada, a jó befektetések, a viszonylag magas hozamok olyan lehetőség, amely optimálissá teszi tagjaink számára a nyugdíjpénztári tagságot.

Ráadásul a PSZ helyi szervezeteinek kezdeményezésére több tucat településen, több száz intézményben sikerült fenntartói (munkáltatói) támogatást szerezni az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarításokhoz. A jó tapasztalatokra támaszkodva jött létre az MKB Egészségpénztár, amelynek már több mint harmincezer tagja van.

Az előzőekben leírtak megvitatásán, véleményezésén túl szükséges a következő kérdésköröket is elemezni, az adott terület helyzetét értékelni:

– *A PSZ XVIII. kongresszusának és országos vezetőségének határozatai 2003-tól kezdődően kiemelt feladatként kezelik a tagszervezést, utánpótlás-nevelést. Valamennyi PSZ-szervezetnek, -tisztségviselőnek a mindennapi érdekvédelmi tevékenysége mellett – az adott térség sajátosságainak figyelembevételével – tudatosan és rendszeresen kell ezekkel a feladatokkal is foglalkoznia, felhasználva információs rendszerünk minden lehetőségét. Meg kell szólítanunk a pályakezdőket, a pedagóguspályára készülőket, és segítettünk kell őket a szervezett érdekvédelem megismerésében. Kezdeményezni és támogatni kell a szakszervezeti közösségeket cselekvő formáló, építő rendezvényeket, együttléteket.*

Ennek kapcsán milyen feladatokat sikerült eredményesen megoldani, illetve milyen területen tapasztalhatók kudarok? Milyen az adott területen a szervezethez? Melyek a leggyengébb láncszemek?

– *Mi jellemzi a tagság, a nevelőtestület, a munkahelyi közösségek tájékozottságát, részvételét a mindennapi szakszervezeti tevékenység vonatkozásában?*

– *Milyen az adott szintű PSZ-szervezet kapcsolatrendszere az intézményvezetőkkel, más szakszervezetekkel (a SZEF-fel), a társadalmi, a szakmai szervezetekkel, az önkormányzattal, a polgármesteri hivatallal, a pártokkal? Mi jellemzi a területi PSZ-szervezetek együttműködését (megyei, fővárosi és regionális szintű érdekképviselet, szolgáltatás stb.)?*

– *Milyen módon folyt a tisztségviselők képzése, felkészítése? Milyen eredményekről, nehézségekről adhatnak számot e téren? Mennyi anyagi forrást, hogyan használtak fel e célra? A 2005-ben megjelent „Érdekvédelmi szakszervezeti ismeretek” című kiadványunkat hogyan sikerült hasznosítani? Leginkább mely részei segítettek a szakszervezeti munkát? A Pedagógusok Lapját és a PSZ weboldalát (www.pedagogusok.hu) olvasók-e rendszeresen és kamatoztatják-e feladataik teljesítésében? Általában milyen körhöz jut el ezek révén az információ?*

– *A PSZ-szolgáltatások közül melyeket veszik leginkább igénybe? Milyen további szolgáltatások megteremtését tartják szükségesnek?*

A PSZ országos akciói, kezdeményezései a XVII. kongresszus óta

(Melléklet a kongresszusi tézisekhez, a teljesség igénye nélkül a jelentősebb kezdeményezések, akciók bemutatása)

2003. július

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) és a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) közös kezdeményezést nyújtott be a közoktatás felelősségi és finanszírozási rendjének felülvizsgálatára. A dokumentumot nyilvános önkormányzati fórumon adtuk át az oktatási miniszternek, majd eljuttattuk más kormányzati szervekhez is. E témában az első érdemi megbeszélésre csak 2003 novemberében került sor. Ebből az alkalomból a PSZ, a TÖOSZ és az OM közös közleményt hozott nyilvánosságra, amelyben egyebek között az alábbiakat hangsúlyozták:

„A közoktatási finanszírozási rendszer modernizálásának alapfeltétele, hogy az átalakítás igényének és irányának kompromisszuma országgyűlési szinten is megfogalmazódjon, mivel a közoktatás támogatási rendszerének átalakításához több törvény – köztük a kétharmados helyi önkormányzatokról szóló törvény – módosítása is elengedhetetlen. Emellett a támogatási rendszer módosítása sokrétű, koherens intézkedést igényel (beleértve a közszolgálati reform egyes kérdéseit, kormányzati fejlesztési programokat, jogalkotási feladatokat és a költségvetési finanszírozási technikák áttekintését), és ehhez kormányzati szintű döntés szükséges.”

Ennek véghezvitelére tárcaközi bizottság jött létre, amelynek munkájában részt vettek a PSZ és a TÖOSZ képviselői is. A bizottság munkája azonban eredménytelenül zárult. Viták zajlottak, de konkrét javaslatok a PM ellenállása miatt nem születtek, és nem kerültek kormányzati, parlamenti szintre. *A 2006 szeptemberétől bevezetett „új finanszírozási modellnek” semmi köze nincs az eredeti kezdeményezéshez.*

2003. november 10.

A PSZ és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ) közös elnökségi ülésen együttműködési megállapodást fogadott el, amelyben egyebek között vállalják: cselekvési programjaik, akcióik összehangolását; együttes rendezvények szervezését és a szakértői munka egyeztetését; összefogott oktatási projektek és képzési programok megalkotását; szakszervezeti tagoknak nyújtott szolgáltatások együttes áttekintését, egységes bővítését.

2003. november 25.

A PSZ és a SZEF kezdeményezésére **országos közszolgálati sztrájkbizottság** alakul, amelyhez a közzsféra valamennyi szakszervezete csatlakozott.

Követelések:

– 2004-re minimálisan hatszázalékos béremelés a közzsférában, jogi és pénzügyi garanciákkal együtt;

– a 2002-ben megkezdett bérfelzárkóztatás továbbfolytatása.

2004. február

A 2003-ban létrehozott országos közszolgálati sztrájkbizottság és a kormány tárgyalásai megállapodással zárulnak. A sztrájkbizottság felfüggeszti működését, és a további tárgyalások az Országos Közzszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) keretében zajlanak. A tárgyalások nyomán emelkedett 2004. július 1-jétől a közalkalmazotti pótlékalap, és született meg a 239/2004. (VIII. 16.) sz. kormányrendelet, amely központi forrásokkal támogatja a helyi önkormányzatok keresetnövelő lépéseit. Mindez azonban nem adott garanciákat a 6%-os béremelésre. Emiatt az oktatási ágazatban nem is teljesült a megállapodásban rögzített 2004.

évi keresetnövekedés. Ezért a tárgyalások e tekintetben is tovább folytatódtak, és az eredmények végső soron a 2005-re vonatkozó bérmegállapodásban jelentkeztek.

2004. április 23-24.

A PSZ az Oktatási Internacionálé (IE) kezdeményezésére és támogatásával nemzetközi konferenciát rendezett Budapesten. A vitatémák: a kelet-közép-európai térség oktatásügyi problémái, a szakszervezeti együttműködés erősítése, valamint a PSZ által kezdeményezett Európai Oktatási Charta kidolgozásával kapcsolatos feladatok. A tanácskozáson felvetették az OI 2004 nyarán esedékes világkongresszusának előkészítésével kapcsolatos kérdéseket is.

2004. szeptember 23-26.

A PSZ az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottságának (ETUCE) támogatásával Budapesten szervezett konferenciát. Ezen 28 európai országban működő pedagógus-szakszervezet részvételével és az ETUCE vezetőinek és szakértőinek közreműködésével áttekintették és megvitatták az oktatásfinanszírozás, az intézményfenntartás és a pedagógus-foglalkoztatás aktuális kérdéseit, valamint a bértárgyalások és a kollektív megállapodások rendszerét.

2004. december 14.

Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanácsban (OKÉT) a szakszervezetek, az önkormányzatok és a kormány képviselői megállapodnak az illetményrendszerek 2005. évi változásairól. E szerint a közalkalmazotti bértábla 2005. január 1-jétől 7,5%-kal, 2005. szeptember 1-jétől pedig további 4,5%-kal emelkedik. Mindez többé-kevésbé kárpótlást nyújt a 2004-ben elmaradt keresetnövekedés tekintetében, és észlelhető reálkereset-növekedést eredményez. Az érdekegyeztető fórum két oldala: a kormány és a szakszervezetek már korábban készek voltak a megállapodásra. Az e két oldal által támogatott közalkalmazotti bértáblaemlést (januári 8%, szeptemberi 4%) a harmadik fél (önkormányzati szövetségek) nem fogadta el. Többszöri nekifutást, kicsinyes alkudozást követően a felek végül is 7,5%-os januári és 4,5%-os szeptemberi közalkalmazotti illetménytábla-emelésben állapodtak meg, miután december 14-én a parlament is elfogadta már ezt a javaslatot.

2005. január 17., Brüsszel

A PSZ 45 fős delegációval képviseltette magát az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) által Brüsszelben szervezett közmeghallgatáson. Ezen az európai pedagógus-szakszervezetek vezetői, delegáltjai az Európai Bizottság („az EU kormánya”) képviselőivel, egyebek közt *Jan Figel* oktatási biztossal folytattak véleménycserét az oktatás néhány problematikus területéről, így a pedagógusok képzésének, helyzetének javításáról is.

2005. november 22.

A magyar közoktatás napja alkalmából a 2006. évi költségvetési törvénytervezet közoktatást érintő részeinek kedvezőbbé tétele céljából a **PSZ Országos Vezetősége kezdeményezte, hogy valamennyi alapszervezet tartson intézményében olyan munkaértekezletet, amelyen megtárgyalják a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) szakszervezeti oldalának állásfoglalását, és támogatásukról, véleményükről a PSZ területi szervezetein keresztül írásban visszajelzést adnak.** A Pedagógusok Szakszervezete 2005. december 3-án ülésző munkakongresszusa összegezte és nyilvános fórumon közzétette ezeket a tapasztalatokat. Minderről tájékoztatta az oktatási minisztert, a miniszterelnököt és a parlamentet.

2006. február 14., Strasbourg

Az első összeurópai szakszervezeti tüntetésen a hazai szakszervezetek közül a PSZ képviseltette magát a legnagyobb létszámmal (43 fővel). A legnagyobb, több tízezres létszámmal a franciák és a németek vonultak fel, de az olaszok, belgák és hollandok, spanyolok is több ezren voltak. A szakszervezeti demonstráció célja a szolgáltatásokról szóló uniós irányelvek munkavállalók számára kedvezőtlen előírásainak módosítása. Az Európai Parlament ezen a napon kezdte tárgyalni ezt a dokumentumot. A tüntetés eredményeként olyan módosító javaslatokat fogadtak el, amelyek helyt adtak a szakszervezeti kifogásoknak.

2006. március 15. - Fogjunk kezét egymással!

A PSZ elnöksége a 2006. évi parlamenti választási kampány időszakában felhívást fogadott el, amelyet a 2006. március 16-i sajtótájékoztatón hoztak nyilvánosságra, majd eljuttatták a négy parlamenti

párthoz is. A dokumentum teljes szövege – amelynek egy részletét az alábbiakban bemutatjuk – a Pedagógusok Lapján kívül megjelent a Népszabadságban és a Köznevelésben is.

„A PSZ véleménye szerint hazánk intenzív, kiegyensúlyozott fejlődéséhez közmegegyezésre, hosszú távú társadalmi megállapodásra van szükség, amelyet a kormány, a pártok, a munkaadói szervezetek és a szakszervezetek kötnek, és kormányzati ciklusokon átívelően meg is tartanak. Enélkül nem történhetnek meg azok a hosszú ideje halogatott kétharmados parlamenti döntéseket igénylő lépések, amelyek többek között közigazgatásunk, önkormányzati rendszerünk átfogó reformjához, s ezzel együtt a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának, finanszírozásának, szakmai irányítási és ellenőrzési rendszerének módosításához kelljenek.”

2006. július 8-án a szakszervezeti konföderációk közös tüntetést szerveztek Budapesten, a Képviselői Irodaház mellett. A demonstrációra azért került sor, mert a konvergenciaprogramról folytatott tárgyalások eredménytelenek voltak, a tervezett intézkedések pedig aránytalanul nagy többletterhet rótnak a munkavállalókra. A mintegy tízezer tüntető között, a nyári szünidő ellenére, ezer PSZ-tag volt. Az ágazati szakszervezetek közül a legnagyobb létszámmal mi vettünk részt.

2006. november 22-én, a magyar közoktatás napján a PSZ országgyűlési képviselőket hívott a nevelési-oktatási intézményekbe. Az akciót azért kezdeményeztük, hogy a képviselők közvetlen benyomást szerezzenek az óvodák, iskolák működési feltételeiről, eredményeiről, gondjairól, a pedagógusok helyzetéről. Ennek keretében 152 parlamenti képviselő látogatott el közoktatási intézményekbe és folytatott kollégáikkal intenzív véleménycserét, amelynek hatása nem múlt el nyomtalanul. **A közoktatási törvény soron következő módosításakor ugyanis visszavonták a díjazás nélkül elrendelhető két többlettórát. A képviselők a nagyon erős pénzügyi nyomás ellenére szavaztak így, mert az intézménylátogatáson közvetlenül szembesültek a plusz 2 óra nyomasztó hatásával.**

E napon az alábbi követeléseket fogalmaztuk meg:

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a kormányprogramban megfogalmazottak alapján elvárja, hogy a konzultációk a szociális partnerek között rendszeresek és érdemi legyenek. Ezeket át kell tekinteni a törvénymódosítások hatásait. A konvergenciaprogram teljesítését szem előtt tartva néhány területen kompromisszumos megoldásokat kell találni:

– a díjazás nélkül elrendelhető két többlettórát törölni kell, a munkaidőkerettel és a munkaidő-nyilvántartással kapcsolatos szabályokat újra kell tárgyalni;

– a közoktatás területén munkanélkülivé válók számára foglalkoztatáspolitikai, átképzési programra van szükség, átmenetileg lehetővé kell tenni a kordedvezményes nyugdíjazást;

– az oktatásfinanszírozásban olyan megoldásokat kell találni, amelyek a települések helyzetétől függetlenül megfelelő tárgyi és személyi feltételeket teremtenek;

– a közalkalmazotti és pedagógusbérek tekintetében pedig olyan helyzetet kell létrehozni, amely a megszorítások időszakában sem eredményez az átlagos reálkereset-csökkenésnél nagyobb mértéket e területen.

2007. február 21-ére az Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottság, amely létrehozásának egyik kezdeményezője a PSZ volt, kétórás figyelmeztető sztrájkot hirdetett a közzsféra bérbefagyasztása miatt. A követelésekben egyebek között az alábbiakat fogalmazták meg:

„**Elfogadhatatlan,** hogy a közszolgálatban dolgozók döntő többségének reálbére 2007-ben jelentősen csökken, mert nőttek az adó- és járulékkerhek, s az infláció növekedése mellett a megélhetés egyéb költségei is számottevően emelkednek.

Elfogadhatatlan a közszolgálat juttatási rendszerének drasztikus szűkítése. Ezek a juttatások nem valamiféle kiváltságok, hanem annak a törvényes kompenzálás, hogy a közszolgálati munka több kötöttséggel, sokféle, díjazás nélküli kötelezettséggel jár.”

A sztrájkbizottság és a kormány tárgyalásai végül is eredményre vezettek, a sztrájkfelhívást visszavonták, és a két fél megállapodást írt alá. Ebben a kormány egyebek között vállalta, hogy 2007. július 1-jétől kezdődően az év végéig havonta 13. havi illetményelőleg jogcímen a közszolgálatban dolgozók az illetményük 8,3%-ának megfelelő összeg-

ben részesülnek. Ez a kereset-elem a 2008. évi keresetnövelés számításakor a 2007. évi báziskeresetek részét képezi. 2008. január 16-án – illetve 2007. második félévi jogviszony megszűnés esetén az esedékesség időpontjában – sor kerül az általános szabályok szerint járó 13. havi illetmény és a 2007-ben fizetett illetményelőleg különbözetének rendezésére.

A megállapodással egyebek között sikerült megmenteni a közalkalmazottak 13. havi illetményét, amelyet a kormány eredetileg meg akart szüntetni.

2007. április-május hónapban a PSZ országos népi kezdeményezést indított útjára, amelyben az alábbi követelést fogalmazta meg:

„A Magyar Köztársaság Alkotmányának 28/D. §-a alapján kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés tüzze napirendjére és tárgyalja meg azt a közalkalmazotti előmeneteli rendszert, amely igazodik a minimálbérhez, és biztosítja az Alkotmány 70/B. § (3) bekezdésében megfogalmazott, végzett munka mennyiségével és minőségével arányos jövedelemhez való jog érvényesülését az Országgyűlés 63/2002. (X. 4.) OGY határozatának megfelelően.”

Az Országos Választási Bizottság 175/2007. (VII. 18.) számú határozatában megállapította a kezdeményezés érvényességét.

A parlament a PSZ népi kezdeményezését 2007. november-december folyamán tárgyalta. Az ellenzéki és kormánypártok egyaránt támogatták a követelés teljesülését. Am a végzavazadnál a határozati javaslatot, pontatlan megfogalmazása miatt, nem fogadták el. Ezt az ügyet jelenleg a parlament ügyrendi bizottsága vizsgálja.

A PSZ országos népi kezdeményezésével kikényszerítettük a közalkalmazotti bértábla 2008. évi 5%-os emelését, annak ellenére, hogy erre korábban nem volt szándék, és nem is szerepelt az Egységes Közszolgálati Sztrájkbizottság valamint a kormány 2007. februári megállapodásában.

2007. november 5. A PSZ kezdeményezésére a tanév elején tárgyalások kezdődtek a közoktatásban működő szakszervezetek között. Az eredmény: megállapodás született, amelyet a PSZ, a PDSZ, az MKSZSZ, az AOKDSZ, az MZTSZ, az OVSZ vezetői írtak alá. A Keresztény Pedagógusok Szakszervezete később csatlakozott. Egyebek közt megegyeztek abban, hogy:

- a szakszervezetek rendszeresebbé teszik véleményük, tevékenységük összehangolását az országos fórumokon való erőteljes megjelenés céljából;

- közös érdekük a minőségi oktatást eredményező intézményfenntartási, -finanszírozási és -irányítási rendszer kialakítása. Ezért közösen megalkotják a szervezetek szerint tárgyalandó kérdések listáját és közös kezdeményezésekkel élnék.

2007. november 22-én, a magyar közoktatás napján a PSZ megismételte előző évi akcióját, és újra parlamenti képviselőket hívott párbeszédre a közoktatási intézményekbe. A kezdeményezés nyomán 58 képviselő látogatott el óvodákba, iskolákba, és ez ügyben parlamenti vita is kerekedett. Több képviselő felszólt, és kérdést intézett a miniszterhez. Az egyik jellemző, az akciót minősítő hozzászólásból idézünk:

„A Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezte 1991-ben, és azóta november 22-e a magyar közoktatás napja. A kezdeményezők a közvélemény figyelmét a közoktatás fontosságára kívánták felhívni a költségvetés készítésének időszakában.

Tavaly ezen a napon parlamenti képviselőket hívtak meg országszerte különböző oktatási intézményekbe, és az idén folytatták ezt a gyakorlatot. Örülünk a lehetőségeknek, hogy ezúton is tapasztalatokat szerezhettünk óvodáink, iskoláink életéről. Köszönöm az intézményvezetőknek, a pedagógusoknak a mindennapi lelkiismeretes helytállást. Véleményük, tapasztalataik összefoglalásával, javaslataik megfogalmazásával hozzásegítettek bennünket ahhoz, hogy lássuk, értsük a valóságos gondokat, hogy szembeálljunk döntéseink következményeivel.”

A 2007. december 17-ére, a LIGA Szakszervezetek által meghirdetett akcióval kapcsolatban a PSZ a következő álláspontot alakította ki és ajánlotta tagjainak:

- a határozatlan idejű sztrájkfelhíváshoz nem csatlakozunk, a szolidaritás kifejezéséként viszont javasoljuk ezen a napon a kék szalag kitűzését vagy kétórás sztrájk szervezését, illetve munkahelyi fórumok összehívását;

- a PSZ az egészségbiztosítási reform átalakítását szükségesnek tartja, de csak olyan változtatást tud támogatni, amely valamennyi járulékot fizető számára magas színvonalú ellátást garantál a járulékok további emelése nélkül;

- a PSZ olyan nyugdíjreformot tart elfogadhatónak, amely egyaránt biztosítja a jelenlegi és majdani nyugdíjasok megélhetési biztonságát az igazságosabb (a szolgálati idővel és befizetett nyugdíjjáruval arányos), degresszívítást gyakorlatát nem alkalmazó nyugdíjrendszert;

- a PSZ indokoltan tartja a tömegközlekedés korszerűsítését, a jelenlegi hálózat ésszerű és egyeztetéseken alapuló átalakítását.

Mindehhez azonban szükség van széles körű társadalmi párbeszédre, a szociális partnerek bevonására, kellő időre és alapos hatástanulmányokra.

Ezen az akciónapon a jelzések és becslések alapján 43300 kolléga kék szalaggal, 14620 kolléga 2 órás sztrájkjal, 8400 kolléga egész napos sztrájkjal, 12500 kolléga pedig munkahelyi fórumon fejezte ki szolidaritását.

Egy gazdag élet bemutatója

Tavaly, november elején egy könyvet kézbesített a posta a Városligeti fasorban lévő központunkba. A művészi kiviteli borítón ezzel a szöveggel: „*Lőrincz László / Maradék történetek / -Búcsú a novelláktól -*”

A belső címlapon pedig kézzel írt szöveggel: „*A Pedagógusok Lapja régebbi és jelenlegi szerkesztőinek köszönöm a 26 novellám közlését. Szeretettel és tisztelettel: Lőrincz László.*”

A szerző nevét, munkásságát bizonyára sokan ismerik olvasóink közül. Csak néhány adat! Már fiatalon az Erdélyi Helikon egykori szépirodalmi szerkesztője. Megjárta a szibériai hadifogságot. Még előtte Kolozsvártot közgazdasági, hazatérve pedig Budapesten tanári oklevelet szerzett. Egerben középiskolában és főiskolán tanított. Oroszlánrésze volt a fővárosban a Pedagógus Továbbképző Intézet megszervezésében.

Elindította és szerkesztette a Budapesti Nevelő című folyóiratot. Számos pedagógiai könyvet gondozott, sok tanulmányt tett közzé. Am a szépirodalmat sem mellőzte. Gyakran szerepeltek írásai szakszervezetünk lapjában is. Idők jártával hat kötete jelent meg, köztük egy verseskötet 2006-ban, melyet a következő év elején lapunkban is méltattunk.

És most itt a szóban forgó gyűjtemény, mely részben már megjelent, részben kéziratban maradt

elbeszéléseket tartalmaz. Erről hadd adjuk át a szót *Fuchszné Benák Katalinnak*, aki a felelős kiadó: a midszinti Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központ kitűnő vezetője, Lőrincz László munkásságának alapos ismerője és a búcsúkönyv olvasmányos előszavának is gondos alkotója. Íme, a bő idézet: „Ez a kötet, melyben a novelláktól búcsúzik, sorban a hetedik. Huszonnégy novellát tartalmaz, melyek közül egyetlenegy sem harsog, nem követeli a jussát, melyet elvett tőle a sors. Nem követelők, felfogta a valóságot, s mindig, minden esetben megpróbált embernek maradni s próbálta megtalálni valami másban azt, amit elvettek tőle.

Alcímként is megerősíti, a kötetével búcsúzik a novelláktól. Ez a búcsúzás azonban több, mint egy korszak lezárása. Az író számadást készített. Közreadja búcsú írásait, melyek megkezdik önálló életüket, immár az olvasóval. Lőrincz László könnyed stílus, novelláinak nyelvezete pillanatok alatt a történelem helyszínére varázsolnak bennünket, így szinte az események részeseivé válunk. (...) Amikor Lőrincz László sorai közt találkozunk a gondolataival, megértjük üzenetét, mely napjaink zűlélt világában is segít meglátni azokat a pillanatok, melyekért érdemes élni, melyekből erőt meríthetünk. Ezért szeretettel ajánlom a

Maradék történetek-et, hisz az egyszerű, tiszta és őszinte gondolatok nemre és korra való tekintet nélkül mindenki számára ajándék.”

A kötetben természetesen megtalálható írásai, élete keresztmetszeteként a szerző bevezetője is. Érdemes ehhez idézni a hátsó borítón olvasható sorokat: „Az élet túlszalad mindenem, de hátrahagy egy-két maradék történetet. Ezek a történetek többnyire rövidke – az meg, mi hosszú bennük, és ami bonyolult, az rendszerint befejezhetetlen.”

A szép könyvet Hódmezővásárhelyen, a Szoliter Nyomdában szedték jó olvasható, szép betűkkel, így még vonzóbb elmélyülni benne. Aki csak teheti, legyen birtokosa, vagy legalább olvasója!

Tisztelt és szeretett kollégáink, Lőrincz László 1989 óta – immár túl a 86. esztendőn – *Mindszenten*, a Dél-Alföld egyik történelmi jelentőségű táján él visszavonultan házában, egyedül és súlyos szembajjal küszködve, de mégsem magányos és nem vak. Állandóan segítik közvetlen hozzátartozói és a midszinti baráti kör, élén a kiadó ugyancsak rátermett vezetőjével, akit előbb hosszasan idéztünk. Erőt meríthet sok-sok olvasójának meglétéből, érdeklődéséből. És még valamiből, amiről a könyv végén olvashatunk adatokat: írásai már bekerültek az iskolai oktatásba is. Lőrincz Lászlónak valóban csodálatosan gazdag és gazdagító az élete! (*fényi*)

**A PSZ XVIII. kongresszusára készült tézisek vitája
és a helyi szakszervezeti tevékenység értékelése közben elhangzott
vélemények, javaslatok összegzése***

1. Érdekegyeztetés, szociális párbeszéd

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Oktatásfinanszírozás, intézményfenntartás, foglalkoztatás

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

* Kérjük, hogy az összegzést a közvetlen felettes szakszervezeti szervezetnek, valamint a PSZ Országos Irodájának (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., e-mail: psz@enternet.hu) küldjék meg.

3. Bér- és kereseti viszonyok

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. A PSZ szervezete és működése

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Egyéb észrevételek

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Kelt:

P.h.

.....
a PSZ-vezető aláírása

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

*E rovatunkban rendszeresen közzé tesszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, valamint az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel, az európai szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos híreket, tudósításokat azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Ezúttal **Árok Antalnak** az Oktatási Internacionálé Pán-európai Szervezete, illetve az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) konferenciáján (Luxemburg, 2007. november 26-30.) a hazai pedagógusképzésről elhangzott előadását mutatjuk be. Előzetes felkérés alapján a finn, a magyar és a portugál delegáció vezetője ismertette a tanárképzés átalakulását, eredményeit, gondjait, ami nagy érdeklődést keltett és amit élénk vita kísért.*

Az EU tagállamainak oktatási miniszterei november közepén ugyanerről tanácskoztak. A pedagógusképzés, -továbbképzés uniós egységesítése témájában megfogalmazott közös közleményüket a luxemburgi konferencia résztvevői semmitmondó dokumentumként minősítették. Információink szerint a magyar miniszter nem vett részt ezen a találkozón.

A tanácskozás alapvető tanulságaként leszögezhetjük, hogy azok az országok tudnak jó pedagógusképzést működtetni, amelyek erős belépési kontrollt gyakorolnak (pl. Finnországban tízből egy hallgatót vesznek fel tanárnak). Ehhez képest nálunk szinte semmilyen kritérium nincs. Napjainkban már közepes matematika érettségivel is felvesznek matematikatanárnak készülő hallgatókat.

A sikeres külföldi pedagógusképzések közös jellemzője a kutatásra alapozott, gyakorlatorientált és a szaktudományokkal harmóniában kialakított tartalmi képzés, amelyben a pedagógiai-pszichológiai, tudományos és módszertani tantárgyak azonos elméleti keretben, egymást erősítve alakítják a leendő pedagógus kompetenciát.

A tanárok minősége meghatározó szerepet játszik a tanulói eredményességben. Tudományos alapossággal elvégzett elemzések sokasága bizonyítja, hogy erre a területre érdemes koncentrálni az erőforrásokat, ezért tudásintenzív képzési helyeket, tudásgazdag tanárképző és -továbbképző intézményeket kell működtetni. A pedagógusképzés legfőbb célja olyan oktatási-nevelési kompetenciák kialakítása, amelyek képessé teszik a pedagógusokat a munkájuk folyamán jelentkező komplex problémák megoldására, minden egyes tanítványuk eredményes fejlesztésére.

Az oktatási eredményességben élen járó országokkal, a magyar viszonyokkal összehasonlítva jelentős a különbség a tanárképzés tartalma és a pedagógusszerep-modell szempontjából egyaránt. A tanárképzésből kilépők és a pályán lévő pedagógusok körében végzett eddigi hazai felmérések szerint a képzés alatt a hallgató nagyrészt megőrzi az oktatásról alkotott naiv elméleteit, módszerekben szerény mértékben gyarapodik, elméleti ismereteit alig képes az iskolai gyakorlatban hasznosítani. A továbbképzések résztvevőinek körében végzett vizsgálatok szerint a tanárok úgy érzik, igen kevés olyan ismerettel gazdagodtak, amely a gyakorlatban hasznosítható.

Magyarországon a tanári pályát választók köre sok tekintetben negatívan szelektálódik. Egyre inkább azok jelentkeznek pedagógusképzésre, akiknek a középiskolában gyengébbek a teljesítményei. A pedagógusdiplomával rendelkező pályakezdők több mint 60 százaléka nem pedagógus-munkakörben helyezkedik el. Így különösen fontos a gyakorlatorientált képzés, és a résztvevők képességeinek ismeretében kialakított – a tanári módszertani kultúra mellett a kommunikációs és együttműködési képességek fejlesztését is magában foglaló – továbbképzés. Egyébként kevés az esély arra, hogy a tanárjelöltek, illetve a pályán dolgozók képesek legyenek megvalósítani a fejlesztési programokban szereplő oktatási innovációkat. Ugyanakkor tudni kell azt is, hogy Magyarországon már a képzés közben tapasztalható negatív szelekció szorosan összefügg a pedagóguspálya alacsony presztízsével, a szerény kereseti lehetőségekkel is.

A képzők minősége éppolyan problematikus, mint a tanárképzésbe jelentkezőké. A tanárképző intézmények igen jelentős száma (32), széttagoltsága és ehhez képest igen szerény kutatófejlesztő és publikációs teljesítménye, a nemzetközi tudományos élettől elzárkózó, az oktatásban sikeres országok innovációs modelljeit nem követő oktatói gárdája, a képzőhelyek elavult infrastruktúrája egyaránt veszélyezteti az oktatási innovációk sikerét. Ha nem követelmény a neveléstudomány külföldi eredményeinek nyomon követése, akkor az igen jelentős hazai és nemzetközi erőforrásokkal kikísérletezett kompetencia alapú oktatási modell nem fog beépülni a tanárképzésbe és a hatásos új paradigmák nem élnek túl a kísérteties fázisát. Ha a pedagógusképzésre továbbra is jellemző lehet a frontális oktatás, a provinciális tartalom, abban az esetben a közoktatás megújítására fordított eurómilliók hatékonyságát nem lehet majd adatokkal igazolni és a modernizáció megtorpan a képző intézmények kapuinál.

A bolognai folyamathoz kapcsolódóan átalakuló magyar

tanárképzésben 83 féle „tanári szakképzettségi” modult hagytak jóvá. *A képzőhelyek erre hivatkozva egymás után nyújtják be a szakindítási kérelmeiket különféle abszurd, Európában nagyrészt nem létező „tanári szakképzettségekre”. A 83 féle tanári szakterületi modul oktatására a tanárképző intézmények azonban nincsenek felkészülve. Számos olyan új képzési terület van, amely szakok indításához hiányoznak azok a vezető oktatók, akik számottevő kutatói teljesítménnyel rendelkeznek azon a területen, amelynek tanárképzését irányítaniuk kell. Az új tanári szakképzési modulok alapításának lehetősége a modernizáció helyett a képzés parttalan diverzifikálása felé tereli (elsősorban) a főiskolákat, hosszú távon pedig súlyos szakmai feszültségek okozója lehet.*

Az oktatási informatika valamennyi, a tanulási eredményességben élen járó országban (és a felzárkózni kívánó EU-tagállamokban is) kötelező része a pedagógusképzésnek. Magyarországon néhány képzőhelyen az informatikai alapképzés kötelező, de oktatási alkalmazása már fakultatív. Az infrastruktúraingyenes képzési terület oktatási feltételeit a pedagógusképző intézményekben meg kell teremteni, és olyan tartalmak kidolgozását kell segíteni – pályázati forrásokból –, melyek a tanárjelöltek informatikai és pedagógiai kompetenciáját egyszerre fejlesztik. *Ma még jó néhány főiskolán az informatika infrastrukturális feltételei alacsonyabb szinten állnak, mint a jobb felszereltségű középiskolákban.*

Magyarországon a friss diplomás pedagógusok napjainkban úgy kerülnek ki a főiskolákról, egyetemekről, hogy teljesen tájékozatlanok a munka világában. Nem ismerik sem a hazai, sem az európai uniós munkaerőpiac viszonyait, szabályait. Úgy lesznek (ha lesznek egyáltalán!) közalkalmazottak, hogy fogalmuk sincs a rájuk vonatkozó jogszabályok előírásairól; arról, hogy mire kell odafigyelni, amikor munkaszerződést kötnek, milyen lehetőségek kínálkoznak a téren; kit keressenek, ha segítségre van szükségük, illetve az érdekvédelemnek, a szakszervezeti mozgalomnak milyen lehetőségei vannak e téren.

Ráadásul tanítványait is előbb-utóbb meg kellene ismertetni ezekkel az ügyekkel. Hogyan tehetik ezt meg, ha nem kapnak erre felkészítést?! Ezért nálunk és e térség más országaiban is szükség lenne ilyen jellegű felkészítésre, képzésre. A PSZ-nek e téren voltak próbálkozásai. Néhány főiskolán fakultatív jelleggel szerveztünk ilyen képzést, amely, tapasztalataink szerint, a hallgatók körében nagy érdeklődést keltett, és eredményes volt. Ezt kellene általánosan kötelezővé tenni.

A PSZ a posztgraduális közoktatásvezető-képzés keretében is szorgalmazza a munkajogi, érdekvédelmi, szakszervezeti ismeretek oktatását. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Pedagógiai Tanszékével együttműködve 1999 óta folyik ilyen jellegű képzés egy plusz érdekvédelmi tantárgy bevezetésével. E téren pozitív tapasztalataink vannak. Több százan végeztek már ezen a négy féléves, távoktatásos továbbképzésen. Jó részük vagy intézményvezető vagy szakszervezeti vezető lett. Ők, az asztal akármelyik oldalán ülve, kellő figyelmet fordítanak és hozzáértéssel foglalkoznak az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel.

OKM: Mit tettünk 2007-ben a közoktatás területén?

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2007-ben kiemelten fontosnak tartotta a közoktatásban az adminisztrációs terhek csökkentését. Ennek érdekében folyamatosan **csökkennek az adminisztrációs terhek** a közoktatási információs rendszerben, a munkaidő-nyilvántartás tekintetében. Egy jobban ellenőrizhető, költséghatékonyabb rendszer érdekében teljes felülvizsgálat alatt áll a diákigazolvány igénylési rendszere.

Bővültek a fenntartói és munkáltatói jogosítványok a kéthónapos tanítási időkeret teljesítésébe beszámítható tevékenységek meghatározásával. 2007. szeptember 1-jétől megszűnt a külön díjazás nélkül – munkaköri feladatként – ellátandó heti 2 óra egyéni, szabadidős és tanórán kívüli foglalkozás elrendelésének lehetősége. 2007. szeptember 1-jétől változott a pedagógusok heti kötelező óraszámja: a változás legfeljebb heti két óra, de van olyan pedagógus-munkakör, ahol heti egy óra, illetőleg ahol nem történt változás.

Az önkormányzati finanszírozási reformhoz kapcsolódóan a közoktatási normatív támogatási rendszer keretében bevezetésre került egy egységes – több oktatás-szervezési paraméter alapulvételével képzett - **teljesítmény-mutató alapján történő finanszírozási rendszer.**

A **sajátos nevelési igényű tanulók nevelését**, oktatását ellátó intézmények fenntartói a képzéshez szükséges eszközök beszerzéséhez **613 millió forint támogatásban részesültek**, mely jelentősen növeli a tanulók eredményes tanulási esélyeit. A sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat érintő intézkedések körében a pszichés fejlődés zavarai miatt e körbe tartozók teljes körének felülvizsgálata, újonnan történő besorolása megtörtént.

A 2007. évi **érettségi vizsgák** zavartalan lebonyolításának biztosítására vezetői bizottság alakult, amely 2008. évben is folytatja eredményes munkáját. Mind a tavaszi, mind az őszi időszakban sikeresen lezajlottak az érettségi vizsgák. Egyszerűsítő és egységesítő módosításokat végeztünk az érettségi vizsgákat szabályozó jogszabályokban, ezek nem érintették a vizsgák tartalmi elemeit. **856 intézmény kapott támogatást az ideai középszintű érettségi vizsgák lebonyolításához.**

A kormányprogram alapján az esélyegyenlőséget megeremtő korszak, kompetenciaalapú oktatás érdekében **felülvizsgáltuk a Nemzeti Alaptantervet.** Kitértünk a képességfejlesztésre, az alapkészségek megerősítésére, a nyelvoktatás fontosságára. A Nat kiegészült a tudatos állampolgári léttel összefüggő fejlesztési célokkal, további hangsúlyt kapott a „Gazdasági ismeretek” című fejezet. Az iskoláknak 2007. december 31-ig kell felülvizsgálniuk a helyi tanterveiket a módosítás alapján.

2007 júniusában elfogadta el a parlament a **tankönyvpiac rendjéről szóló törvény módosítását.** A tankönyvvé nyilvánítás szakmai feltételei megnövekedtek, a tankönyvként forgalomba hozható könyvek számára az árkorlát évenkénti lehetséges növelésének mértéke korlátozottabb lett és az iskolai tankönyvkiadás bővülési lehetőségei bővültek.

2007. május 15-én megjelentek a Világ – Nyelv pályázati felhívásai, amelyek négy területen nyújtanak támogatást. A tanulóköz-pontok fenntartását, az új idegennyelv-oktatási programok bevezetését, az alapfokú nyelvtanfolyamokon való részvételt, illetve a magyar középfokú szakképző intézményekben külföldi tanárjelöltek, tanárok fogadását támogatják.

A **Nemzeti Fejlesztési Terv közoktatás-fejlesztési programjai** (ROP, HEFOP) a terveknek megfelelően, sikeresen közelednek a program 2008. márciusi zárásához. Jelenleg a programok értékelése és hatásvizsgálata zajlik. A közoktatási modernizáció az NFT I-ben az intézmények több mint tíz százalékában eredményesen zajlik, a programban részt vevő tanulók és pedagógusok száma 2007 végére megtízszereződött.

Az általános támogatásokon túl a költségvetési törvény a **nemzeti és etnikai kisebbségi oktatás** feladataira 1.1 milliárd forint kiegészítő támogatást biztosított. 28 anyanyelvű és kétnyelvű iskola fenntartója 572 millió forint további működési támogatásban részesült. Az 1100 fő alatti településen működő nemzetiségi óvodák és nyelvoktató általános iskolák gyermekenként további 35 ezer forint működési támogatásra voltak jogosultak ebből forrásból.

PSZ: Mi hiányzik az OKM 2007. évi közoktatási összegzéséből?

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) az elmúlt év utolsó napjaiban tette közzé azt az összegzést, amelyben felsorolja a 2007. évi tetteit. Mintha csak az ágazat működését reguláló jogszabályalkotó intézmény volna. Arról, hogy a változásoknak milyen következményei vannak, nem szól a jelentés. **Pedig az állami, törvényalkotói felelősség nemcsak a megfelelő jogszabályi környezet megteremtésére vonatkozik, hanem arra is, hogy ennek nyomán milyen pozitív vagy negatív folyamatok zajlanak a közoktatásban.** Igaz, hogy az óvodák, iskolák, nevelési intézmények működésére vonatkozó konkrét döntéseket az intézményfenntartók, a helyi képviselő-testületek, a vezetők hozzák, de a felelősség közös: az önkormányzati és a kormányzati döntés: együttes állami felelősség! A törvényalkotóknak tudniuk kell tehát arról, hogy az együttes döntéseknek mik a következményei. Azaz az oktatási tárcának pontosan ismernie kell, mi történik a mindennapi valóságban. Nézzük meg, hogy e tekintetben mi a helyzet, mert az OKM jelentése ezen nem foglalkozik!

Mindenekelőtt tudni kell, hogy a díjazás nélkül elrendelhető heti 2 óra visszavonására vonatkozó javaslatot nem a kormány terjesztette a parlament elé. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hiába javasolta ezt az ágazati érdekegyeztető fórumon (KÖÉT). Ezért lobbiznunk kellett! Láttatnunk kellett az országgyűlési képviselőkkel ennek negatív következményeit (közoktatásnap PSZ-akció: a képviselők látogatása az intézményekben), és a pénzügyi nyomással szemben meg kellett győzni őket arról, hogy a kormányjavaslatban nem szereplő visszavonást módosító indítványként terjesszék be és szavazzák meg. Az eredmény: sok százmillió forintot sikerült megtartani kollégáink számára.

Az OKM-jelentés szól ugyan a pénzügyi reformról, a teljesítmény-mutató alapján történő finanszírozási rendszerről, de arról nem, hogy ennek nyomán ebben a tanévben mintegy 30 milliárd forintot vontak ki a közoktatásból. Nem szól arról sem, hogy az osztály- és iskolaösszevonások után hogyan romlottak a nevelő-oktatómunka feltételei.

A jelentésben az sem szerepel, hogy a kötelezőóraszám-emelés, a finanszírozási rendszer változása és a gyermeklétszám további csökkenése nyomán mintegy tízezer álláshely szűnt meg a közoktatásban. 8 700 pedagógust bocsátottak el (ebből 1 720 nyugállományban vonulhatott), és több mint hatezer kollégánk munkanélküli lett! **Arról sincs szó, hogy az előző tanévben 165 020 főállású pedagógus dolgozott a közoktatásban, most pedig 7 871 fővel kevesebb: 157 149.** Hogyan működik a átképzés, milyenek a munkahelyek nélkül maradtak elhelyezkedési lehetőségei? Erről sem olvashatunk semmit...

Miért és mennyivel csökkent a pedagógusok reálkeresete? Hogyan lépett vissza az oktatási ágazat a nemzetgazdasági kereseti ranglétrán? Hogyan romlott a pedagógus-kezdőbér és a minimálbér aránya azáltal, hogy 2007-ben a közalkalmazotti bértábla nem változott, a minimálbér viszont növekedett? (Lásd: a kongresszusi tézisek bérfejezete.)

Az OKM a Szonda Ipsoszal készítettett felmérést közoktatásunk műszaki állapotáról, amelynek adatait a tanév elején hozta nyilvánosságra. Ez egyebek között azt tartalmazza, hogy a villamos berendezések, hálózatok és a bútorok állapota csak az iskolák felében, a megvilágítás pedig csak 57%-ában megfelelő. Hajdú, Pest és Szabolcs megye iskoláinak egyharmadában van szükségterem.

A műszaki állapotokról tehát pontos képe van tárcánknak (csak ezzel nem dicsekszünk!), ám arról, hogy a személyi és egyéb feltételek hogyan alakulnak, milyen folyamatok hátráltatják közoktatásunk fel-emelkedését, nincs felmérés, elemzés. A PSZ éppen ezért azt javasolta az OKM-nak, hogy készüljön egy jól átgondolt felmérés, elemzés az intézményekben folyó átalakulásokról (összevonások, megszüntetések, új szervezeti formák, kistérségek stb.); az álláshelyek és a munkaterhek alakulásáról; az esélyteremtésről, a minőségi oktatás helyzetéről. Arról, hogy az intézményfenntartók lépései mennyiben szolgálják a szakmai elvárásokat, előírásokat; hogyan érvényesül a minőségi munkáért járó keresetkiegészítés a rendelkezésre álló szűk keretből. Bizunk abban, hogy egy ilyen felmérés is hamarosan megszületik, hiszen erre nemcsak a PSZ, hanem – őszintén reméljük – a parlament Oktatási és Tudományos Bizottsága is felszólítja őket.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLEKPLAKETT KITÜNTETÉSEK

*A Pedagógusok Szakszervezete 2000-ben alapította az Eötvös József-emlékplakett kitüntetését. Ezzel egyrészt a települési önkormányzatokat, másrészt a jól működő PSZ-szervezeteket, intézményeket ismeri el. A kitüntetésében olyan települések, önkormányzatok részesülnek, amelyek a lehetőségeikhez képest a legtöbbet tették nevelési-oktatási intézményeik színvonalas fenntartásáért, eredményes működéséért, ahol a szakmai és munkavállalói érdekeket egyaránt figyelembe veszik, s a pedagógusok, közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit helyi többletforrások felhasználásával is javítják. 2007-ben csak egyetlen önkormányzat, a Veszprém megyei **Felsőörs** kapott ilyen elismerést. Nem véletlenül, hiszen szerte az országban általában negatív folyamatok zajlottak a közoktatásban. A karácsony előtti napokban átadott kitüntetés, az önkormányzat példamutató tevékenysége ezért is érdemel megkülönböztetett figyelmet.*

Felsőörs község önkormányzata

A polgármester: *Kenézné Berei Györgyi*. A képviselő-testület létszáma: 10 fő. Az önkormányzat két nevelési-oktatási intézményt tart fenn: egy óvodát és egy általános iskolát (alsó tagozattal).

A hazánk egyik legszebb térségében, a Balaton-felvidéken fekvő település önkormányzata szívén viseli a nevelés-oktatás ügyét, a gyermekek, a pedagógusok és valamennyi alkalmazott érdekeit. Az alapfokú oktatás feladat-ellátási kötelezettségének kezdettől fogva teljes mértékben eleget tett. Az alsó tagozat helyben tartása a faluban mindig is fontos volt számára. 14 évvel ezelőtt teljes iskolaépület-felújítás és -bővítés történt: a gyermekek immár korszerű körülmények között tanulhatnak. Az épület további bővítésére 2 évvel ezelőtt került sor. Az önkormányzat a költségvetési forrásokat évente biztosította a kötelező és a tanórán kívüli, nem kötelező tevékenységek folytatásához (szakkörök, szabadidős tevékenységek).

A pedagógusok szakmai fejlődését a helyi vezetés rendszeresen segítette, mert felismerte, hogy ez hosszú távú befektetés a falu és az iskola jövője szempontjából. Az intézmény látványos fejlődése is vonzotta az itt letelepülni kívánó fiatalokat. Ennek megfelelően az iskola tanulólétszáma is évről évre növekedett. Az önkormányzat beleegyezésével és finanszírozásával az integrált oktatás példaértékű módon valósult meg, elsők között ebben az intézményben.

A személyi és tárgyi feltételek maximálisan adva vannak a zavartalan működéshez. Az iskolai dolgozók, munkájuk pozitív elismeréseképpen jutalmat, a kollektív szerződés révén pedig étkezési utalványokat és ruházati támogatást kapnak rendszeresen.

A megbecsülés eredménye: szilárd, jól képzett tantestülettel rendelkezik az intézmény. Az osztálytanítók már 15 éve ebben az iskolában tanítanak. Úgy gondoljuk, hogy az önkormányzat fenntartói hozzáállása országszerte példaértékű lehet. Felsőörsön tudják, hogy a falu megtartó ereje, a jövő záloga az iskola!

A jogszabályváltozások miatt 2007 szeptemberétől a kis létszámú iskola fenntartására társulni kellett. Az erre vonatkozó megállapodás nem a kistérségen belül, hanem a megyeszékhellyel, Veszprém városával kötött meg. Felsőörs önkormányzata a megváltozott körülmények mellett is megkülönböztetett figyelmet fordít az iskolára.

Az Eötvös József-emlékplakett átadására 2007. december 20-án, egy nagyszerű iskolai karácsonyi ünnepség keretében került sor, amelyen a tanulók és a pedagógusok mellett jelen volt az önkormányzati képviselő-testület és nagyon sok szülő is. A kitüntetést *Arok Antal*, a PSZ elnöke, valamint *dr. Perlaki Mária*, a PSZ Veszprém megyei titkára nyújtotta át a polgármester asszonynak, aki meghatottan mondott köszönetet az elismerésért.

A magyar közoktatás napjához, november 22-éhez kapcsolódva 2007-ben is több intézménynek, közösségnek ítélték oda a PSZ által alapított Eötvös József-emlékplakettet. E testületek, PSZ-szervezetek nemcsak eredményes nevelési-oktatási tevékenységükkel, kiemelkedő szakmai munkájukkal tűntek ki, hanem közösségépítő, érdekvédelmi eredményeikkel, magas szakszervezeti szervezettségükkel is felhívták magukra a figyelmet. 2007-ben az algyői Szivárvány Óvoda, az encsi Óvoda, Egységes Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálat, Bölcsőde, a gyöngyösi Károly Róbert Szakképző Iskola Pedagógus-szakszervezete, a PSZ Tiszaföldvár Városi Szervezete, a PSZ Salgótarjáni Nyugdíjas Tagozata, a kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kapott ilyen elismerést. Lapunk hasábjain az átadás sorrendjében folyamatosan bemutatjuk a kitüntetett szervezeteket.

A kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Most, 2008-ban lesz éppen 80 éve, hogy iskolánk megnyitotta kapuját. A hosszú évek alatt nagy iskolává és ezáltal nagy tantestületté nőtte ki magát. Jelenlegi összlétszámunk 61 fővel, ezen belül 46 pedagógussal végzi lelkiismeretes munkáját. Azért dolgozunk, hogy tanítványaink értékeit kibontakoztatva erősítsük pozitív jellemvonásaikat. Váljanak igazi felnőttekké, alakuljon ki náluk emberhez méltó, udvarias, viselkedésforma. Fontosnak tartjuk a tehetségek kibontakoztatását és a rászoruló tanulók segítségét.

Intézményünkben több éve művészetoktatás is folyik, melynek keretében tanulóink megismerkedhetnek a zene, a néptánc, társastánc és egyéb művészetek alapjaival. Az angol és németet képesség szerinti nyelvtanításban tanítjuk. Kiváló a sportoktatásunk is. Tanulóink versenyeken vesznek részt, ahol megmérettethetik magukat, és szép eredményeket érnek el, ezért büszkék vagyunk rájuk.

Iskolánkban, amióta létezik a PSZ, azóta működik szakszervezet. A jó szervezőmunkának és kollektívának köszönhetően szervezettségünk 70% felett van. Ha csak a pedagógusokat nézzük, 90% körül mozog. A helyi érdekképviseletben szakszervezetünk aktívan kiveszi részét. Az utánpótlás nevelésére is figyelünk. Mi egy nagy csapat vagyunk, szeretünk együtt lenni és segíteni egymáson. Támogatjuk, aki rászorul erre, vagy súlyos gondja van, segítünk, ahogy tudunk.

Minden évben tantestületi kiránduláson veszünk részt, melyen nagyon jól tudjuk építeni a „csapatot”. Karácsony előtt együtt ünnepe-lünk, de a tanév végét is közös összefogással zárja. Kollégáinkat kerek évforduló alkalmából virágcsokorral, ajándékkal köszöntjük (40–45–50–55 év). Nyugdíjba vonuló munkatársainknak ajándékkal kedveskedünk. Igyekszünk egymásra figyelni és örömet szerezni a másoknak. A sok-sok év összekovácsolt bennünket a fiatalokkal együtt.

December 21-én karácsonyi ünnepség keretében az eredményes szakszervezeti tevékenységet, a színvonalas oktató-nevelő munkát értékelve a Pedagógusok Szakszervezete Eötvös József-emlékplakett elismerésben részesítette a kollektívát, az intézményt. Iskolánk leköszönő szakszervezeti titkára és nyugdíjba vonuló kollégája, *Darabos Tiborné* abban a megtiszteltetésben részesült, hogy meglepetésként az Eötvös József-emlékérem ezüst fokozatát vehette át, mintegy 20 éven át tartó lelkiismeretes, kiváló szakszervezeti munkájáért, *Kégel Tamásné*től, a PSZ Kecskemét városi titkárától és *Arok Antaltól*, a Pedagógusok Szakszervezete elnökétől.

A további érdekvédelmi és közösségépítő munkát Kerekegyházán leánya, *Bognárné Darabos Rita* megválasztott szakszervezeti titkár folytathatja. Neki is jó munkát kívánunk!

Az encsi Óvoda, Egységes Pedagógiai Szakmai és Szakszolgálat, Bölcsőde

2007. december 19-én az intézmény vezetősége karácsonyi műsorról kedveskedett a dolgozóknak, ami nálunk már kedves hagyománnyá vált. A műsort követően nagy meglepetés érte a kollégákat, hiszen vendégeket köszöntöttünk: *Arok Antalt*, a PSZ elnökét és *Bodolay Zoltánt*, a PSZ Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szövetségének elnökét, akik annak a kedves kötelezettségüknek tettek eleget, hogy átadják számunkra az Eötvös József-emlékplakettet és oklevelet, s néhány szóban méltassák az intézmény és az alapszervezet példamutató, kiváló munkáját.

Valóban, amióta *Vajkóné Zsiros Emese* vette át az irányítást, az intézmény, amelyhez 14 óvodai, 2 bölcsődei csoport, valamint a nevelési tanácsadó is tartozik, nagy fejlődésen, változáson ment keresztül.

A helyi nevelési programot magunk készítettük; a minőségfejlesztési programmal együtt biztosítja a színvonalas munkát. A nevelőtestület által megfogalmazott célok lehetővé teszik, hogy személyiségközpontú, kooperáló, folyamatos fejlesztésre épülő munka alakuljon ki. Ezt segíti a nyitott önértékelés, partnereink igényeinek, elégedettségének számbavétele, a mérések, ellenőrzések, értékelések rendszere, majd a visszacsatolás. Az eltérő szociokulturális közegből, eltérő fejlettségű gyermekek egy csoporton belüli nevelése megköveteli a pedagógiai tervszerűséget, a rendszerszemléletet. A másság elfogadása, pozitív személyiségjegyek kialakítása fontos nevelési céljaink közé tartozik.

A program az ONAP-nak megfelelő célok mellett 3 nívumot választott, mely a helyi viszonyokat is számba véve többletismertetek, tapasztalatok lehetőségét kínálja a gyermekek számára, építve az iskolák elvárásaira. A helyi program 3 alappillére az egészséges életmódra nevelés, a környezetvédelem és a néphagyományörzés. Nevelésfelfogásunkat befolyásolja a néphagyományok, a természet szeretete és egészségünk megővésének tisztelete, valamint az a hitünk, hogy az óvodás korú gyermek személyiségjegyeinek fejlesztését az érzelmein át történő nevelés segíti leghatékonyabban.

A szakmai megújulást segítik a választott nívumok szerint létrehozott munkaközösségek. Feladatuk egyebek között olyan szakmai anyagok összeállítása, amelyek a mindennapi tervezés, ismeretnyújtás sokszínűségét szolgálják. A fórum lehetőséget nyújt esetmegbeszélésekre, ötletek átadására, új módszerek megismerésére. A munkaközösségek nem egymástól elszigetelten működnek, hanem a belső hospitálások megszervezésével egymás munkájába is betekintést nyernek.

2005 novemberétől egy európai szintű, felújított intézményben dolgozunk, ami nagyban megkönnyíti a munkánkat. Pályázat útján sikerült a fejlesztést megvalósítani, ebben oroszlátrésze volt városunk polgármesterének: *Bratu Lászlónak*. Sokat köszönhet neki Encs városa, nagyon sok fejlesztés valósult meg az ő irányítása alatt, s az oktatási intézményeket is maximálisan támogatja, rendezvényeiket rendszeresen látogatja. Szeretett városunkban mi harmadikként kaptuk meg ezt a kitüntetést, előttünk már átvehette a Kazinczy Ferenc Általános és Művészeti Alapiskola, valamint az Abaúji Pedagógus Vegyeskar. Minden intézmény bizonyítani akar a szülőknél, a fenntartónak, ezzel is megköszönve a számunkra nyújtott segítséget, támogatást.

A mindennapi munka mellett a szakszervezet is eredményesen működik. A dolgozók 70%-a tagja az alapszervezetnek. A PSZ B-A-Z Megyei Szövetségével nagyon jó kapcsolatban vagyunk, sok segítséget kapunk, naprakész információkkal látnak el bennünket. Köszönjük az ott dolgozó kollégáknak, s elsősorban *Bodolay Zoltán* elnöknek az eredményes, odaadó munkát.

Úgy gondolom, hogy közös erővel, egymás munkáját segítve, további kihívásoknak tudunk megfelelni. Az itt élő gyermekek számára minél optimálisabb feltételeket szeretnénk teremteni az élményekben, tapasztalatokban, sikerekben gazdag igazi gyermekkor megéléséhez. Ehhez adott újabb lökést a kitüntetés, amelyet ezúton is szeretnénk megköszönni kollektívánk nevében:

Léportné Temesvári Ildikó
intézményvezető-helyettes, PSZ-titkár

A gyöngyösi Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskola

A gyöngyösi Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskola pedagógus-szakszervezete 2008. január 10-én *Arok Antal* PSZ-elnöktől vette át eredményes szakszervezeti tevékenységének, magas színvonalú oktató-nevelő munkájának elismeréseként az Eötvös József-emlékplakett kitüntetést.

A gyöngyösi szakképző iskola jogelőd intézménye 1973-ban alakult önálló tantestülettel és ezzel egyidejűleg helyi pedagógus-szakszervezettel rendelkező iskolává.

Az 1973-ban megalakuló pedagógus-szakszervezet titkára Gál Józsefné volt. Nyugdíjba vonulása után, 1995-től Torda Ferencné, aki kiemelkedő szakszervezeti tevékenységével maga is kiérdemelte Eötvös József-emlékérem kitüntetést, majd Géczi Zsoltot választotta a szakszervezeti kollektíva titkárnak. Mindketten bekapcsolódtak a pedagógus-szakszervezet megyei szervezetének munkájába. Igazgató-helyettesi, ill. gyakorlatioktatás-vezetői kinevezésük miatt váltak meg titkári megbízásuktól. 2002-től ezt a tevékenységet hozzáértéssel, legjobb tudása és embersége szerint Bardóczkyné Majoros Klára látja el.

Az iskola nagy múltú, dinamikus fejlődő intézmény. Mindez megmutatkozik a személyi és tárgyi feltételek változásában, a képzés szintjének emelkedésében (szakmunkásképzés, szakközépiskola, technikusképzés, felsőfokú szakképzés), a tevékenységi kör kiszélesítésében (kereskedelem, vendéglátás, idegenforgalom).

Iskolánk pedagógus-szakszervezete az eltelt 35 évben kiemelkedő munkát végzett a szakszervezeti feladatok ellátása, a tagszervezés és a kollektíva tagjainak érdekképviselete terén egyaránt.

Az, hogy az iskolában milyen szellemiség uralkodik, nagyban függ az ott tanító pedagógusok szakmai és emberi értékállalásaitól.

Iskolánk jó szellemű, eredményesen dolgozó, innovatív közösségének 76%-a pedagógus-szakszervezet tagja.

A szakszervezet vezetősége tevékenysége közben mindig felelősséget érzett tagjaiért, következetesen képviselte a kollektíva egészének érdekeit és munkakörülményeink javításán fáradozott. Eredményes közösségépítő tevékenységével, az iskola nevelő-oktató munkájának segítségével, programok, rendezvények sikeres szervezésével bizonyította létjogosultságát és biztosította a magas tagszervezettségi arányt.

Iskolánk pedagógus-szakszervezetének mindig jó volt és jó ma is a kapcsolata az iskolavezetéssel, a közalkalmazotti tanáccsal, az iskola szülői szervezetével és diákönkormányzatával. Egyik erénye, hogy mindig sikerült a kollektíva élére olyan, emberséges, empátikus készségekkel rendelkező személyeket választanunk, akiket tisztelünk, akikben bízunk, akikhez közösségi és egyéni problémáinkkal egyaránt fordulhattunk, bízva abban, hogy keresik a jó megoldás lehetőségét.

Magunk mögött érezhattuk őket életünk szomorú és örömteli eseményein egyaránt.

Mindehhez hozzá kell tennem – és ez az ő munkájukat nem kisebbíti –, hogy minden rendezvény, program szervezésében számíthatunk és számíthatunk ma is nemcsak a szakszervezet vezetőségére és a szakszervezeti kollektívára, hanem iskolánk tantestületére, dolgozóira, tanulóira és a szülőkre egyaránt.

Ez iskolánk erőssége. Ennek a következetesen és hittel végzett munkának méltó elismerése az Eötvös József-emlékplakett kitüntetés. Köszönjük.

Fodorné dr. Győri Piroska

A Magyar Állami Operaházról így és úgy

A zenepedagógusként is világhírű Kodály Zoltán 125. születésnapja alkalmából a Pedagógusok Lapja előző számában elemeztük a Magyar Állami Operaház műsorpolitikáját – most erre a cikkünkre térünk vissza. Am hogy ne csak bírálattal illesse részünkről a dalszínházat, örömmel adunk hírt egyik, valóban dicsőretet érdemlő, kedves kezdeményezéséről is.

Két betű, de micsoda különbség!

A valódi sajtóhibát könnyű észrevenni. A kimaradt-felcserélt betűk következtében a szó értelmetlenné válik, ám az olvasó a szövegkörnyezetből pontosan kikövetkeztetheti az eredeti alakot. Sokkal alattomosabb és veszélyesebb az *ál-sajtóhiba*. Ekkor ugyanis a csonka-megváltozott alak is értelmes – könnyen átsiklik rajta a szem, a szerző meg különösen, hiszen ő már „belülről” ismeri a szöveget! -, csak persze ez a szó már egészen mást jelent. Így aztán a mondat is, alkotója szándékától eltérő, olykor vele éppen ellentétes értelmet nyer. A magyar sajtótörténet leghíresebb ilyen típusú vétkét – amely ráadásul igen súlyos következményekkel is járt! – a Népszava követte el 1953 kora tavaszán, Sztálin halálakor: „A magyar nép mélyeséges megrendeléssel értesült...” Az eredetiben természetesen még a *megrendüléssel* szó szerepelt.

Ál-sajtóhiba áldozatait lettünk mi is a Pedagógusok Lapja 2007/12. számában, amikor a *Kodály és a magyar (?) opera háza* című cikkünkben az *organizmus* szó *orgazmus* alakban látott napvilágot. Elnézést, ha valakit ezzel – szándékunk ellenére – megsértettünk. A pörül járt cikkre szívesen téhat helyesen így hangzik:

„Egyrészt: a *múzeum* szót ostobaság ilyen jelentésben használni, hiszen minden és mindenféle múzeumnak eleve nagyon nagy és nagyon fontos a szerepe. Másrészt: a remekművek nem kiállított, holt tárgyak, hanem élő és érvényes organizmusok, hiszen azért – azért is – remekművek.”

A remekművek sokaságát alkotó *Puskin* írja *Ősz* című versének nyolcadik strófájában: „Ifjú vagyok megint és boldog, s újra vágyom! *Élet* telít, ilyen az *organizmusom*...” Szerencsére a mi szövegünkben is a megfogalmazás és különösen a *holt tárgyak*-kal szembeállított *élő* jelző teljesen egyértelművé teszi az eredeti alakot. Már akinek, persze... *Bánó András*, az Operaház sajtófőnöke például a cikk megjelenése után a következő e-mail-üzenetet küldte a szerzőnek:

„Ha legközelebbi cikkedben bővebben is kifejténéd a remekművek és az orgazmusok között fennálló, és általad nyilvánvalónak tartott kölcsönhatást, nagyon hálás lennék.”

Köszönjük az észrevételt. Ha az Ybl-palotának mindössze ennyi a reagálása a 178 soros, csaknem másfél újságoldal írásra, az azt jelenti: minden egyéb vonatkozásban elfogadták a részletes és alapos kritikát, amelynek lényege, hogy a *Magyar Állami Operaház, nevéhez méltatlanul, mostohán bánik a magyar operával*. Számokkal, tényekkel, adatokkal, idézetekkel, érvekkel bizonyított állításunkat, valótlansága esetén nyilván viszontszámokkal, -tényekkel, -adatokkal, -idézetekkel, -érvekkel cáfolták volna meg. Dehát ez mind a mai napig nem történt meg. *Véleményünket tehát továbbra is fönntartjuk, és készek vagyunk bárkivel megvitatni!*

S ha már az a bizonyos ördög így elbánt velünk, tanulságul, okulásul, de egyúttal szórakoztatásul is átnyújtunk egy csokrot az újságokban, könyvekben, verseskötetekben megjelent legszebb ál-sajtóhibákból. Íme! (Zárójelben az eredeti alak.)

- „A Szabadság téren felállított szovjet hősi emlékmű azonnali elbontását követelte. Ezt *ették* (tették) a későbbi szónokok is”
 - „Egy vérszegény hazai műfajba *lehet* (lehelt) életet”
 - „Vidéken csak a megesett leányzó veti magát *kínba* (kútba)”
 - „A *Varsói* (Városi) Színházban mutatkozott be a Traviata Grenvil doktoraként”
 - „*Mérföldlépcső* (Mérföldlöpő) csizma”
 - „Hátat fordított a *rendőraszisztensségnek* (rendezőasszisztensségnek)”
 - „Bégetnek, mint a *bírák* (birkák)”
 - „Vereslő *paripák* (paprikák) füzére”
 - „Az utcában *villanászserű* (villaszerű) házak”
 - „Ez a test *lebomlása* (leborulása) a lélek előtt”
 - „Megkínozva száz *hernyófogóval* (harapófogóval)”
 - „*Az ötvenes évek* (Ötvenes éveinek) közepén”
 - „Nehezebb vagy könnyebb egy ismert nőnek *pártkapcsolatot* (párkapcsolatot) összeeskábálnia?”
 - „Dsidá Jenő első kötete a *Leelkedő* (Leselkedő) magány”
 - „Sarkadi Imre a ház *legelső* (legfelső) emeletéről zuhant le”
 - „Ne legyen kettőnk között *harang* (harag)”
 - „A címszerep Gellért Endréé volt, a Nemzeti *majdnem* (majdani) zseniális rendezőjéé”
 - „Elvitte a *nemtő* (mentő)”
 - „A magam szöveg-*romái* (formái) között”
 - „A vén budai *hársfák* (hársfák)”
 - „Szörén-*száran* (szálán) eltűnt”
 - „A magyar irodalmat megteremtő szellemi *idény* (igény)”
 - „Tevékenységevel harmadik személy *fogát* (jogát) nem sérti”
 - „A Fehér Ház a *távolságtól* (valóságtól) elrugaszkodottnak minősítette a brit bejelentést”
 - „Miután megkaptuk a *levet* (levelet), ellenőriztük minden állítását”
 - „A franciák többsége *elvette* (elvetette) az uniós alkotmányt”
 - „Hunyady Sándor egyszerűségében is rafinált *irányának* (irányának= ’stílusának’) varázsa”
 - „Rajongott a természetért, a mezőért, az *erődért* (erdőért), az állatokért”
 - „*Kiakolbólintották* (kiakolbólitották) az irodalom fő sorából”
 - „Az énekes *érdekesebb* (éredesebb) basszusa kemény karakterűvé formálta a főinkvizitort”
 - „Öngyilkos lett, vagy *meglőtték* (megölték)?”
 - „Letéptem ez a *hangszálat* (hangszálat)”
 - „Kiderült, hogy *éve* (élve) eltemették”
 - „Zilahy Lajos darabja, a *Szép a nyár* (Szépanyám)”
 - „Kocsis Zoltán játszotta a *koncentráló* (koncertáló) szólamot”
 - „A Szeszélyes évszakok a közszolgálati csatorna *lenézettebb* (legnézettebb) műsorai közé tartozott”
- Ebbe a gyűjteménybe illik immár a mi példánk is. S bár nem vágytunk e „dicsőségre”, azért mégis elmondhatjuk: mi követtük el a legpikánsabb ál-sajtóhibát. És azért ez sem semmi! *Dalos Gábor*

Gyermekkarácsony az Ybl-palotában

Várkonyi Judit, az Operaház sajtóreferense szerkesztőségünket arról tájékoztatta, hogy december 19-én és 21-én összesen 3000 gyermeket látott vendégül a dalszínház.

Az épület előtti faállás hagyományát több évnyi szünet után, 2006-ban elevenítették föl. A mostani nagy karácsonyi ünneplés 19-én 9.30-kor, a Ház előtti hatalmas karácsonyfa hivatalos felavatásával kezdődött, amikor a zenekar rézfúvósai fánfárt fújtak a fa körül.

Az intézmény művészei a két napon összesen négy időpontban (10 óras és 12 óras kezdetekkel) adtak karácsonyi műsort az Operaház színpadán. A gyerekek csokoládét és CD-lemezt

kaptak, miután megnézték a balett- és operarészletekből, illetve zenekari művekből összeállított programot. A 19-ei előadásokra az Ifjú Operabarátok Köre, 21-ére pedig az Operaház szervezési osztálya 2x1500 óvodás és alsó tagozatos gyermeket hívott meg vidékről és Budapestről.

Közöttük fejlesztő osztályba járó – tehát halmozottan hátrányos helyzetű, illetve enyhén értelmi fogyatékos – tanulók is voltak. A pedagógusok olyan szívesen fogadták az Operaház kezdeményezését, hogy szinte pillanatok alatt megszervezték a buszokat és az utazást. 21-én a Paksi Családsegítő Központból is jöttek kicsi-

nyek. Ők mindannyian először jártak a dalszínházban, de közülük többen Budapestre sem jutottak még el. Aznap főként a főváros környéki apró településekről, például Sósútról, Tárnokról és Pusztaszámorról érkeztek alsó tagozatosok. A VIII. kerületből, az egyik, főként roma gyerekeket tanító iskolából is ellátogattak az Ybl-palotába, de siófoki és pesti óvodáscsoportok is elfogadták a meghívást.

Az Operaház egy életre szóló karácsonyi ajándékot kívánt nyújtani a gyerekeknek: a művészzettel, a zenével és a táncsal való közvetlen találkozás talán első, de mindenképpen egyedi és maradandó emlékét.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt – csokorba gyűjtve – áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(2007. XII. 12.)

(...) A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának döntéshozó testülete a napokban úgy határozott: nem vesz részt a sztrájk szervezésében, tagszervezetinek viszont azt ajánlotta, belátásuk szerint cselekedjenek. Ennek jegyében végzett felmérést tagjai álláspontjáról a Pedagógusok Szakszervezete. Ebből kiderült, hogy bár 51 százalékkal a szolidaritás kék szalagját viseli majd a parlamenti végszavazás napján, 18 százalékkal azonban kétórás *figyelmeztető* sztrájk megtartása mellett voksolt. *Árok Antal*, a szakszervezet elnöke azt nem tudta megmondani, hogy végül hány iskolában nem lesz tanítás december 17-én, a visszajelzések szerint ez leginkább Győr és Veszprém megyében várható. A határozatlan idejű sztrájkot azonban elvetették, mert nem szeretnék a tanév meghosszabbítását, s a gyerekek karácsonyi ünnepségeit sem akarják megzavarni. *Árok* információi szerint több, ellenzéki vezetésű önkormányzat levélben biztatta az iskolákat a sztrájkra, azt ígérve, hogy a pedagógusokat nem éri majd anyagi hátrány. (...)

NÉPSZAVA

(2007. XII. 11.)

Szolidarisak a PSZ tagjai

Az oktatási szakszervezetek legnagyobbja, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) úgy döntött, tagjai belátására bízva, csatlakoznak-e a Liga hirdette sztrájkhoz. Az intézmények felében kék szalaggal fejezik majd ki a pedagógusok szolidaritásukat, kisebb részükben pedig települési vagy intézményi fórumot tartanak. Kétórás sztrájkot az intézmények ötéde tart majd, egynaposat 8 százalékkal. Utóbbira főleg a nyugat-dunántúli középiskolákban lehet számítani. Kiderült, sok helyen az önkormányzatok fizetnek azért a tanároknak, hogy sztrájkoljanak. Ezt a PSZ a szakszervezeti jogok legsúlyosabb megsértésének tartja. Úgy vélik, jogos a felháborodás az egészségügyi reform miatt, de a beszívárgó pártpolitika hiteltelenné teszi az érdekvédelmi munkát.

(2007. XII. 18.)

Ma már dolgoznak a pedagógusok is

Ma már minden pedagógus dolgozik, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) nem folytat a Liga felhívására határozatlan idejű sztrájkot – jelentette ki lapunknak *Árok Antal*, a PSZ elnöke. Tegnap viszont tagjai közül szolidaritásul mintegy 43 ezer tanító és tanár tűzte fel a kék szalagot, 14-15 ezer PSZ-tag kétórás, 8 400 pedig egész napos munkabeszüntetést tartott. Legtöbben Győr, Zala és Veszprém megyében demonstráltak. *Árok* megjegyezte: több tucat önkormányzat úgy biztatta sztrájkra a pedagógusokat, hogy megígérte nekik, a munkabeszüntetés idejére is kifizeti a bértüket. (...) Nem a sztrájkhoz kapcsolódóan, de tegnap a fővárosi önkormányzat épülete előtt nyílt órákat tartottak a szakképző intézmények pedagógusai, így tiltakozva az intézményi összevonások ellen.

(2008. I. 4.)

(...) 1993 júliusában az Országgyűlés elfogadta a mindmáig alapul szolgáló LXXIX. törvényt. Ez a hároméves előkészítés után került az Országgyűlés elé, háromválasztotta a felsőoktatásról szóló rendelkezéseket, külön kategorizálta a szakképzésre vonatkozókat. Az egységes törvény tagolása már a csatlakozás fényében az uniós elvárásoknak felelt meg. Azóta többször kisebb-nagyobb módosításokkal, de folyamatosan változott a közoktatási törvény. *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke szerint legalább ötven esetben módosult, minden kormányváltás elején jelen-

tősebben, és viszonylag jelentős módon a költségvetési törvény elfogadásához igazodóan. (...)

MAGYAR HÍRLAP

(2007. XII. 18.)

A ligás pedagógusok akár meg is hosszabbítanák az akciót

(...) *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke pontosabb adatokkal szolgált: tagjai közül negyvenháromezren kék szalag viselésével nyilvánították ki szolidaritásukat, 14 600-an kétórás figyelmeztető sztrájkot tartottak – Hevesben kevesebben, Győr-Sopron, Veszprém és Vas megyében többen tiltakoztak ilyen módon. A középiskolai tanárok közül nyolcezren egész napos sztrájkot tartottak. Tizenkétezer települési fórumokon vettek részt, ezek napirendjén a közoktatás aktuális kérdései szerepeltek. A sztrájk határozatlan időre való kiterjesztését azonban továbbra sem támogatja a Pedagógusok Szakszervezete. (...)

MAGYAR NEMZET

(2007. XII. 18.)

A tanárok retorzióit tartanak

(...) Hosszú idő után mindkét tanári szakszervezet sztrájkolt. Először csatlakozott a többi szakszervezet sztrájkfelhívásához a legnagyobb tanári érdekvédő csoport, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ). *Árok Antal*, a PSZ elnöke lapunknak azt mondta: a sztrájk zökkenőmentesen lezajlott. A PSZ felmérései szerint 43 ezer tanár szolidaritása jeleként kék szalagot tűzött ki, de felvette a munkát. 12 600 kolléga kétórás munkabeszüntetést tartott, és körülbelül 8 400 dolgozó egész nap nem vette fel a munkát. *Árok Antal* kijelentette: az oktatási tárca elektronikus levelet küldött minden iskolának, amelyben kéri, mondják meg, hányan és milyen módon vettek részt a sztrájkban. *Árok Antal* szerint több intézményben ezt félelemkeltésként értelmezték, sokan retorzióit tartanak. Hozzátette: a félelem miatt sok iskola egyáltalán nem válaszol a tárca megkérdezésére. (...)

KÖZNEVELÉS

(2007. XII. 14.)

A PSZ a sztrájkról

A PSZ elnöksége semmiképpen nem javasolja a határozatlan idejű sztrájkot vagy több napos sztrájk meghirdetését, mert az elmaradt tanórákat pótolni kell az iskolákban. Felhívják a pedagógusok figyelmét arra, hogy a sztrájk idejére nem kapnak bért, ugyanakkor a még elégséges szolgáltatást biztosítaniuk kell, és megvan a veszélye annak, hogy a szülőket, a közvéleményt maguk ellen fordítják. A PSZ azt ajánlja szervezeteinek, tagjainak, a közoktatás dolgozóinak, hogy vagy kétórás szolidaritási sztrájkjal, vagy munkaidőn kívül rendezett összejövetelen, vagy a település valamennyi közoktatási intézménye számára együttes tiltakozó fórum szervezésével kapcsolódjanak a tiltakozó akcióhoz. (...) December 4-én az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács megállapodott, hogy 2008-ban átlagosan öt százalékkal emelkedik a bértábla. Ezt nagy eredménynek tekintik, mivel a konvergenciaprogram alapján két évre befagyasztozták volna a béreket. (...)

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI NAPLÓ

(2007. XII. 10.)

Százezernyi tanár sztrájkolhat?

Várhatóan százezres nagyságrendben fejezik ki szolidaritásukat valamilyen formában a pedagógusok a Liga Szakszervezetek egészségbiztosítási reform ellen hirdetett, december 17-ei akciójával – mondta el *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke az MTI-nek szerdán.

Az érdekvédő azzal számol, hogy kisebb arányban kétórás szolidaritási sztrájkot tartanak majd a pedagógusok, s többségben lesznek azok, akik tiltakozó fórumokat szerveznek az intézményekben, illetve kitűzik a kék szalagot.

Minden iskolában 13 órákor egyszerre megszólalnak a csengők is a szolidaritás jeleként – mondta el *Árok Antal*. A pedagógusok jó része azonban nem sztrájkban gondolkodik, s a PSZ nem egy az egyben támogatja a Liga akcióját – jegyezte meg.

Elmondta, kérdőíveket küldtek tagszervezeteikhez, amelyeket jövő hét elején összegeznek, s ekkor lesz látható, milyen akciók lesznek a meghatározóak. (...)

KISALFÖLD

(2007. XII. 16.)

Felelős pedagógusok

Dr. Jáki Katalin, a Pedagógusok Szakszervezetének megyei titkára – egyben a SZEK képviselője – szerint ők mind az egészségügyi törvényt, mind a nyugdíjtervezetet elvetik, s ennek megfelelően holnap ki is fejtik véleményüket.

„A pedagógustársadalom egész napos sztrájkot nem vállal, egyrészt felelősségtudatból, másrészt a törvények szerint ezt később be kellene pótolni. Kétórás, figyelmeztető munkabeszüntetésre viszont több iskolában számíthatnak a diákok és a szülők – természetesen a diákokra is vigyázni fog az iskola, tanítás nem lesz -, míg több intézmény jelezte, hogy december 17-én kitűzik a kék szalagot. Ez azt jelenti, hogy nem sztrájkolnak, de szolidaritást vállalnak a Ligával” – tette hozzá *dr. Jáki Katalin*. (...)

PETŐFI NÉPE

(2007. XII. 22.)

Egy az ötből az országban

Országos elismerésben részesült a kerekegyházi Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Oktatási Intézmény az ünnepek előtt.

A pedagógus-szakszervezet által alapított Eötvös József-emléklapoktetten idén is öt intézmény közössége kapta meg az országban. Az elismerést olyan tanterületnek, iskolának, illetve pedagógusnak ítélik oda évről évre, akik kiemelkedő eredményeket értek el a nevelés, oktatás területén, illetve kimagasló teljesítményt nyújtanak közösségépítő, érdekvédelmi munkájukkal.

A Móra-iskolának adományozott plakett mellett az Eötvös József-emlékérem ezüst fokozatát vehette át *Darabos Tiborné*, az intézmény most nyugdíjba vonuló pedagógusa, szakszervezeti vezetője. A még karácsony előtt megrendezett ünnepségen *Árok Antal*, a pedagógus-szakszervezet elnöke és *Kégel Tamásné*, a szakszervezet kecskeméti városi titkára is gratulált.

VESZPRÉMI NAPLÓ

(2007. XII. 18.)

Kék szalagot viselő tanárok

(...) A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) információi alapján legtöbb helyen a kék szalag viselésével gyakorolták a szolidaritást, a PSZ-hez 51 intézmény jelezte, hogy valamilyen formában csatlakozik a tiltakozó megmozduláshoz. E szakszervezet ajánlása négyféle formát vetett fel: a délelőtti kétórás, illetve az egész napos sztrájkot, valamint a munkaidőn kívüli, települési szintű összejövetelt, és a kék szalag viselését. Megyénkben négy iskolában választották az egész napos sztrájkot: Várpalotán a Faller szakközépiskolában, a Várkert Általános Iskolában, valamint a révfülöpi és a nagyvázsónyi általános iskolákban. A felsorolt valamennyi intézményben előre tájékoztatták a szülőket a várható eseményről. (...)

A. A.

Nomen est omen - nevünkben a sorsunk

A nevünk olyan mágikus szó, amelyben benne van mindaz, amiért a világra jöttünk. Elárulja az életünk feladatát, utat mutat, és tisztában lehetünk azzal is, mi okozhatja végzetünket. Aki ismeri a neve jelentését, teljesebb életet élhet.

A HARCOSOK (A többi kategóriák később következnek.)

ALEXANDRA – *Feladata:* a szeretteiért való csatározás. *Erőssége:* emberfeletti erővel védelmezi azokat, akik közel állnak hozzá; még egyedül is vállalja az anyaságot. *Gyengesége:* támadja azt, akit/amit nem ismer, és ez később áldozattá teheti.

ÁGOTA – *Feladata:* igazságosan küzdeni minden helyzetben. *Erőssége:* nem fél a nehézségektől, és ha kell, szembeszáll a felsőbbsséggel. *Gyengesége:* nem veszi figyelembe mások érdekeit, kíméletlenné és magányossá válhat.

ERIKA – *Feladata:* főnöként küzdeni a cégért, vagy egy ügyért. *Erőssége:* elismeri a felsőbbség hatalmát, és képes alárendelődni. *Gyengesége:* azt hiszi, neki van igaza, a konkurencia helyett segítőivel áll szemben; a márkás dolgokat becsüli.

PIROSKA – *Feladata:* mindenáron kiállni az igazáért. *Erőssége:* előbb gondolkodik, és csak azután beszél, de humorral, mosollyal fűszerezi; javasoltak a szellemi pályák. *Gyengesége:* felemeli a hangját, indulatosan vitatkozik, meggondolatlanul dönt.

VIKTÓRIA – *Feladata:* törekedjen a győzelemre, de az élet egy területén alárendelődik. *Erőssége:* a harcra készség, amivel egy céget, vállalkozást akár a csúcsra segíthet. *Gyengesége:* az élet egyetlen területén sem fogadja el az alárendelt szerepet.

MÁRK – *Feladata:* a haza katonája. *Erőssége:* kiáll az elveiért, a szeretteiért, vállalja a múltját, és kész megmérkőzni a jövőért, a hazáért. *Gyengesége:* forrófejűen viselkedik, jelentéktelen dolgokra pazarolja erejét, kötözködik.

MÁRTON – *Feladata:* elhinni, hogy egységben az erő. *Erőssége:* harcol szövetségeseiért, támogatja barátait, mert akkor érhet révbe, ha ők elérik a céljukat. *Gyengesége:* erőszakossága nem ismer határokat, ezért mindenki retteg tőle.

RUDOLF – *Feladata:* tekintélyt szerezni. *Erőssége:* céltudatossággal, akadályt nem ismerően, kapcsolatait felhasználva a közösség ügyéért mérkőzni. *Gyengesége:* tisztességtelen ügyletekbe bocsátkozik, a szabályokat áthágja.

VIKTOR – *Feladata:* minden helyzetben győzelemre törekszik. *Erőssége:* kiapadhatatlan az energiája, szónoki képességekkel és bizalomgerjesztő megjelenéssel rendelkezik. *Gyengesége:* fontoskodó, öntetszelgő, azt hiszi, minden szava szent.

A hónap névnapja: Antal, Antónia

Eredete: Antonius (római) *Jelentése:* „herceg”, „fejedelem” *Névnap:* január 17., június 13. (Antal) *Változatok:* (férfi) Anton, Antony, Antonio, Tonio, Antonie (női) Antonia, Tonia

Antal nem az a fajta ember, akiben már ifjú fejjel körvonalazódnak tervei, vágyai a jövőre nézve. Kissé szétszórtan indul neki az életnek, hagyja magát sodortatni az árral, és nem azzal törődik, hogy mit szeretne elérni, hanem hogy a sors vagy a milió, amiben él, milyen lehetőséget kínál fel a számára. Így aztán jó darabig zökkenőmentesen halad, problémái csak akkor támadnak, ha egyszer, ki tudja, életének mely szakaszában, felmerül benne, hogy valamikor, valamit elmulasztott, ami hiányzik, és többé nem pótolható. Ez az a nagy veszély, ami fenyegeti az Antalokat: ha megtörténik, akár a végső elkeseredésbe is taszíthatja őket, ha nem, boldog, elégedett, életvidám emberek maradnak. Antónia, Antalhoz hasonlóan tudja és akarja is élvezni az életet, egy cseppet szintén hajlamos a depresszióra, de nem egykönnyen veszíti el a talajt a lába alól. Vonzó és megnyerő egyéniség, ellentétben Antallal, akiben kívül-belül mindig van némi bumfordiság.

A hónap (a tél) viccei

Hideg geometria

- Apu, hideg van, annyira fázom!
- Állj be a sarokba, kisfiam. Ott kilencven fok van.
- Apu, de ez a sarok nem derékszög, mert itt csak tizennyolc fok van.

Mi a legújabb téli sport? - A hosszútávfutás.

Az ifjúság tarisznyája

Gyermekkorunkban sokan olvastuk **Fekete István** regényeit és ezáltal nemcsak élményhez jutottunk, hanem iránymutatást is kaptunk egész életünkre. Ifjúsági irodalmunk klasszikusa 1900. január 25-én született a Somogy megyei Göllén és 1970. június 23-án halt meg Budapesten. Volt katoná, gazdaszít, minisztérium vadászati előadó és rövid ideig tanár is Kunszentmártonban. Elbeszélései, regényei nemcsak magyar nyelven arattak sikert. Írásai nyomán népszerű filmek is készültek (*A koppányi aga testamentuma, Tüskevár, Téli berek, Lutra, Kele, Bogács, Vuk stb.*). Születési évfordulóján az ő bölcs gondolataiból adunk közre azzal a szándékkal, hogy felhívóként is tanulhassunk tőle.

- Most visszagondolva áldom szüleim emlékét, hogy a csavargásokba – amelyeknek szabadságizét ma is érzem – soha nem szóltak bele, és csak a vadhajtasokat nyesegették nagyobb időközökben, ha betelt a pohár, és szertelen gyermeküket egyenesbe kellett igazítani. Milyen hálás vagyok érte, hogy hagytak gyerekek lenni! Nem oktattak, nem neveltek, nem irányítottak úton-útfélen és minden pillanatban. Hagytak annak lenni, aki vagyok, aki leszek, s az oktatás óráit, a nevelés idejét nem tiltették át unalmas botránykőnek a gyermeki magány virágos mezejére.
- Nem tagadom, hogy voltak időszakok, amikor az „édes” jelzőt szívesen megtagadtam volna apámtól, de később kiderült, hogy akkor érdemelte meg legjobban, amikor könyörtelen kézzel nyesegette viharos zabolátlanságom vadhajtasait, mégpedig nem ollóval, hanem mogyorópálcával. A mogyorópálca kertünkben termelt, de ez semmiképpen nem enyhítette nadrágom érzékenységet.
- Ballagtak a lovacskák, és én odasimultam öregapámhoz, mint a hajtás a vén fához. Talán arra gondoltam, hogy évek múlva hozzám simul majd így valaki, aztán meg öhozzá, de el nem fogyunk soha-soha az őszi utakról... - talán arra, hogy nekem adja nagyapám a karja melegét, mellyel átkarolva tartott, hogy tovább adhassam annak, aki utánam jön.
- Szerettem a könyveket, a papírt, a betűk különös, nehéz szagát, ami a legújabb könyveknél sem érzett újnak, bár ezeknek illata meg sem közelítette egy öreg kalendarium vagy biblia kimondhatatlanul titkos, időktől és gondolatoktól terhes aromáját. Szerettem a könyvet. Valamikor régen mélyen a szívemre szívtam az iskolakönyvek nyomdászagát. Titokzatos, igazi mélységek nyíltak ki előttem. A történelem regény volt, a földrajz útleírás, az olvasókönyv pedig muzsika. Szerettem a könyvet, hiszek benne. Sokszor tudom, hogy nem igaz, de ezt mondani mégsem merem, mert az a másik, aki írta, álmában vagy ébren úgy is láthatta, ahogy leírta.
- Mindig szerettem a havat, a szállongó tisztaságot, a havas erdők csendjét, a havas puszták ködös, magányos messzeségét, a szánkócsengő hullajtott csilingelését a nyárfás utakon és a mezők messze hajlásain; a vidámságot a kis csengők kacagásában, a megérkezés egy-két kedves pendülésében, amikor a vendég már összeölelezte a gazdával.
- Régi kis cinkék jámak gyermekségem elmúlt szőlőhegyén, süt a nap a múlt egén, a domboldalon valaki szánt, s az egymásra forduló barázdák a közeli múlandóságot írják és lellem távoli halhatatlanságát.
- Azt hiszem, ha az ember sokáig játszik az atommal és a hidrogénbombával, hamarabb megismeri a világot, mint gondolja.
- Ha majd az Időben eljön az a korszak, amikor az ember minden barlangot szétrobantott, amit valami célra fél nem használhatott, és minden öreg fát már régen kivágtatt, akkor már késő lesz siránkozni a megbillent természeti egyensúlyon, amelyet helyreállítani sem atombombával, sem mindentudó elektronikus géppel nem lehet.
- Ami bánat, az csak bánat. Az idő meghozza, el is viszi. Ha szólnak róla, csak tartóztatják.
- Egyszer elmondtad, másodszor már a kutya se kíváncsi rá. Az ostor csak addig ér valamit, amíg ritkán veszik elő.
- Ha hosszabb időre mégy el valahova, tarisznya nélkül ne menj! Ha reggel mégy el, reggeli előtt csomagolj magadnak, mert a jóllakott ember becsapja magát.
- Ne nagyképtűsködj, mert az már fél hazugság! Állj ki amellest, amit szeretsz, és ne légy udvarias a magad kárára!
- Légy orvos, de ne neked fájjon az operáció, légy pap, de ne te sírj az egész világ bűnéért, és légy tanár, de ha a diák elbukik, hát elbukik.
- A dicsőség fénye mögött – mint minden fény mögött – ott leselkedik az árnyék.
- A házak és az emberek elmúlnak, de az őszi mezők egyformák maradnak, akár-hogy öröklük, mérjük, művelik is őket az emberek. Ebből pedig nyilvánvaló, hogy nem az emberek bírják a földet, hanem a föld szolgálja az emberek.
- Az életben a fény ide-oda dobálja az embert, és árnyék lesz belőle.
- A csordogáló bor aranyán ott táncol a gyertya lángja, és megnéz minden cseppet, amint telik a pohár. A cseppek kicsinyek, mégis végtelen nagyok, és bennük a virágzás mámore, a fűrtök vajúdása, a nyár lángolása, nappalok és éjszakák, csend és mennydörgés, méhzsongás és emberi szó, nevetés és káromkodás, csillagos ég és sáros föld; bennük van a közelség és a távolság, a köd és az aszály; cukor van bennük és keserűség, ecet és vágy, csók és nyitott biccka, a kéj és gyötörődés, láz és világosság – minden, minden bennük van, melyet a pillanatok loptak belőlük a végtelenségéből, órák a nappalokból és virrasztás az éjszakából: bennük van az egész világ. Á. A.



EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS *a Pedagógusok Szakszervezete* *és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete között*



Az oktatási ágazat két legjelentősebb érdekvédelmi szervezetének, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének (FDSZ) tevékenysége ugyanazokon az értékeken alapul. Mindennek természetes következménye az együttműködés igénye, a közös cselekvés szükségességének felismerése. A köz- és felsőoktatás közalkalmazottainak jelentős részét képviselő két szakszervezet – átérezve együttes felelősségüket – az eredményesebb érdekvédelem, hatékonyabb érdekérvényesítés, a hazai és az európai uniós országok érdekképviselőinek összehangolása céljából az alábbiakban állapodik meg:

1. Közös álláspontok, állásfoglalások kialakítására törekednek minden, a tagságukat és az oktatási ágazat munkavállalóit érintő kérdésben.

Együttműködésükben fontosnak tartják:

- a közalkalmazotti előmeneteli és illetményrendszer, az oktatási bérrendszer kérdéseit, folyamatos fejlesztését, a bérek EU-szintre való felzárkóztatását;
- a közalkalmazotti munkaügyi jogalkotást, a közszolgáltatóság alapelveinek megőrzését és továbbfejlesztését;
- az érdekegyeztetés ágazati rendszerének továbbfejlesztését az európai normák és a magyar sajátosságok figyelembevételével;
- az ezzel összefüggő ügyekben és az oktatás bármely területét érintő kérdésekben a rendszeres konzultációt és az egyeztetett álláspontok együttes képviselését, az ágazatközi, közszolgálati érdekegyeztető fórumokon, valamint az európai uniós szociális párbeszédben.

2. Az együttműködés keretében célszerűnek ítélik:

- a választott tisztségviselők rendszeres konzultációit;
- az azonos érdekeltsgű kérdésekben közös testületi ülések rendezését, összehangolt álláspont kialakítását és képviselését az oktatás stratégiai területein;
- együttes rendezvények szervezését és a szakértői munka egyeztetését;
- összefogott oktatási projektek és képzési programok megalkotását, közös pályázatok benyújtását, a szakszervezeti tisztségviselők felsőfokú, posztgraduális képzési lehetőségének kialakítását;
- igény esetén közös kiadványok megjelentetését, az információs rendszerek összehangolását, közös honlap működtetését;
- a felsőoktatás, ezen belül a pedagógusképzés reformfolyamatában a szakszervezeti, munkavállalói, valamint a szakmapolitikai érdekek azonos képviselését;
- a pedagógusképző intézmények végzős hallgatói számára a munkajogi-érdekvédelmi tájékoztatást, amelynek célja a közoktatásba és a felsőoktatásba belépő pályakezdő kollégák ez irányú ismereteinek bővítése, egyúttal orientálása a szakszervezeti tagság, a közeleti munka vállalására;
- a PSZ területi szervezeteinek és a pedagógusképző intézményekben működő FDSZ-szervezeteknek a közvetlen kapcsolatát, együttműködését;
- tagozataik, munkabizottságaik, valamint nyugdíjas szervezeteik folyamatos kapcsolattartását, együttműködését;
- a közös vagyon együttes működtetését, hasznosítását;
- a szakszervezeti tagoknak nyújtott szolgáltatások együttes áttekintését és lehetőség szerint egységesítését, bővítését.

3. A hatékonyabb érdekérvényesítésre törekedve:

- összehangolják cselekvési programjaikat, akcióikat;
- egyeztetik a nyomásgyakorlás lehetséges formáira vonatkozó álláspontjukat, és törekednek az együttes fellépésre;
- a nemzetközi együttműködés keretében (Oktatási Internacionálé, Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség, Európai Szakszervezeti Szövetség, ETUCE stb.) végzett munkájukat egyeztetik;
- együttes feladatként tartják számon a magyarországi köz- és felsőoktatás érdekvédelmi és szakmai szervezeteinek tevékenységét összehangoló Oktatási Unió létrehozását, működtetését az ágazat feltételrendszerének javítása, társadalmi rangjának folyamatos emelése érdekében.

Jelen megállapodás határozatlan időre szól, közös végrehajtását, az együttműködés tapasztalatait az elnökségek évente értékelik, illetve a megállapodást szükség szerint módosítják.

Budapest, 2008. január 17.

Árok Antal,
a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke

dr. Kis Papp László,
a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke

KÖLTSÉGVETÉS, 2008

Összeállította: dr. Horváth Péter igazgató-titkár

A Magyar Közlöny 183. számában (2007. december 23., vasárnap) megjelent a *Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény*. A kihirdetés természetesen felgyorsítja a helyi önkormányzatok 2008. évi költségvetéssel kapcsolatos munkálatait. Az ország idei költségvetése jól érzékelhetően a konvergenciaprogram megvalósításának legfontosabb eszköze. A pedagógusok által küldött tiltakozó levelek hatására ugyan a napközi, a tanulószoba, a kollégiumok és az alapfokú művészetoktatás pozíciói icipicit javultak a tervezethez képest, de továbbra is célja a kormánynak a tartós költségvetési egyensúly kialakítása, ami csak a bevételek növelésével és a kiadási oldal strukturális átalakításával érhető el. A konvergenciaprogram tavalyi eredményei lehetővé teszik a nyugdíjak, a családtámogatások, a szociális segélyek növelését, a minimálbérek 3 éves emelésének ez idei végrehajtását. Az OKÉT-ülésen a kormány és a szakszervezeti oldal megegyezett abban, hogy 2008-ban már ne legyen további reálbércsökkenés, ezért a kormány és a közszolgálati sztrájkbizottság 2007. évi megállapodásának 2008-ra vonatkozó előírásából kifizetésre kerül 2008. január 16-án a 2007. évre járó 13. havi illetmény megmaradt része (körülbelül a felét 2007. július 1. és december 31. között havi 8,3% bontásban megkapták a közszolgák), 2008. január 1. és december 31. között havi 8,3% bontásban kifizetésre kerül a 2008-ra járó 13. havi illetmény. A 2007. évi megállapodásban szerepelt, hogy a kormány megvizsgálja 2008 májusában annak lehetőségét, hogy a 2007-ben felhasznált 13. havi illetményrészt (kb. félhavi) egyszeri kifizetéssel pótolhatja-e. Az OKÉT-tárgyalásokon a kormány hajlandó volt ezt az esetleges elemet a 2008 januárjától kifizetendő közalkalmazotti bértábla emelésére váltani. Végül is kb. 5% táblaemelés történt, és az illetménypótlék alapja is 2%-kal 20 000

Ft-ra nőtt. Sajnos a médiában sok szándékos-vétlen félreértés jelent meg, a cél a közalkalmazottak elbizonytalanítása volt, a zavarkeltés.

A költségvetésben továbbra is szerepel a minőségi munkáért járó keresetkiegészítés [60. § (1)], 5 250 Ft/pedagógus/hónap tervezési összeggel. Sajnos sok önkormányzat ezzel szeretne spórolni, ami törvénytelen. Ugyancsak szerepel a pedagógusoknak a szakkönyvvásárláshoz kapcsolódó támogatás 14 000 Ft/év összege [60. § (2)]. Ezt az összeget is a fenntartónak kell biztosítania a 20/1997. (II. 13.) Korm. r. 4-7. §-ai szerint. A pedagógus-szakvizsgára, -továbbképzésre 11 700 Ft/fő tervezhető (8. sz. melléklet I/1. pont).

A legfontosabb normatívákat táblázatban közöljük.

Az önkormányzatokkal folytatandó egyeztetések érvényesítéséhez fontos a 3. sz. mellékletben szereplő kiegészítő szabályok 10/b. pontja. „E jogcímek tartalmazzák a közoktatási törvényben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott közoktatási, kötelezően ellátandó szakmai feladatokhoz, ezen belül a diáksporthoz, a szabadidős tevékenységek szervezéséhez, kulturális neveléshez, továbbá egyes pedagógusjuttatásokhoz, a szakkönyvvásárláshoz, a kiemelt munkavégzésért járó keresetkiegészítéshez, a pedagógiai szakmai szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó hozzájárulást.”

Nehéz év elé nézünk: bár a bértábla fedezetére januártól előleget, majd a februári felmérés után végleges támogatási összeget kapnak az önkormányzatok, a szűkülő normatív támogatások miatt biztos folytatódik majd az önkormányzatok racionalizálási elképzeléseinek kialakítása, végrehajtása. A gyereklétszám csökkenése, a csökkenő források további összevonásokat, elbocsátásokat fognak indukálni. A folyamatok törvényes lebonyolítása kemény, fájdalmas szakszervezeti feladat.

Az önkormányzatok közoktatással összefüggő állami költségvetési forrásainak ellenőrzése (válogatás)

A) Számítások a közoktatás új finanszírozási rendjével kapcsolatban

A 3. sz. melléklet 15. közoktatási alaphozzájárulás (az óvodai neveléshez, az iskolai oktatáshoz, a szakképzés elméleti képzéshez, az alapfokú művészetoktatáshoz, a kollégiumi neveléshez, az általános iskolai napköziotthoni, tanulószobai oktatáshoz)

Évfolyam	Átlaglétszám	2008. szeptember 1. – 2009. augusztus 31.	a 2005 januárjától érvényes normatíva alapján számított összeg	2005-höz viszonyított arány
Óvoda 9-12 órás				
1-2.	20 fő	2 550 000 x 1,62 = 4 131 000	20 x 199 000 → 3 980 000	103,7 %
3.	17 fő	2 550 000 x 1,62 = 4 131 000	17 x 199 000 → 3 383 000	122,1 %
Általános iskola				
1-2.	21 fő	2 550 000 x 1,2 = 3 060 000	21 x 204 000 → 4 284 000	71 %
3.	17 fő	2 550 000 x 1,22 = 3 111 000	17 x 204 000 → 3 468 000	89 %
4.	16 fő	2 550 000 x 1,39 = 3 544 500	16 x 204 000 → 3 264 000	92 %
5-6.	23 fő	2 550 000 x 1,55 = 3 952 500	23 x 212 000 → 4 876 000	81 %
7-8.	20 fő	2 550 000 x 1,76 = 4 448 000	20 x 212 000 → 4 240 000	104,9 %
Középfok				
9-10.	28 fő	2 550 000 x 2,33 = 5 941 500	28 x 262 000 → 7 336 000	80 %
11-13.	26 fő	2 550 000 x 2,76 = 7 038 000	26 x 262 000 → 6 812 000	103,3 %
Szakképzés, elméleti képzés				
9. felzárkóztató	28 fő	2 550 000 x 2,03 = 5 176 500	28 x 210 000 → 5 880 000	88 %
1-2. szakképzési szakközép iskola	28 fő	2 550 000 x 2,03 = 5 176 500	28 x 210 000 → 5 880 000	88 %
3. és további	26 fő	2 550 000 x 2,03 = 5 176 500	26 x 210 000 → 5 460 000	94 %
Alapfokú művészet oktatás				
Zeneművészet				
	8 fő	2 550 000 x 0,17 = 434 350	8 x 105 000 → 840 000	51,7 %
Képző- és iparművészeti, szín- és bábművészeti ág				
	10 fő	2 550 000 x 0,08 = 204 000	10 x 59 000 → 590 000	34,6 %
Kollégium				
	25 fő	2 550 000 x 1,3 = 3 315 000 + 186 000 x 25 = 4 650 000 lakhatás	25 x 318 000 → 7 950 000	100,1 %
Napközis tanulószoba				
1-4.	25 fő	2 550 000 x 0,24 = 613 200	25 x 23 000 → 575 000	106,6 %
5-8.	25 fő	2 550 000 x 0,16 = 408 000	25 x 23 000 → 575 000	70,9 %
Iskolaotthon				
1-2.	21 fő	2 550 000 x 0,27 = 688 500	21 x 23 000 → 483 000	142 %
3.	17 fő	2 550 000 x 0,27 = 688 500	17 x 23 000 → 391 000	176 %
4.	16 fő	2 550 000 x 0,27 = 688 500	16 x 23 000 → 368 000	186 %

B) Egyéb források

Területek, jogcímek	Normatív támogatás		
	2005-től 2007. aug. 31. Ft/fő		2008/2009-es tanév
3. sz. melléklet			
16.2. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése, oktatása			
16.2.1. gyógypedagógiai nevelés, oktatás óvodában, iskolában	464 000	464 000	240 000 Ft/fő/év
16.2.2. korai fejlesztés, gondozás	240 000	240 000	240 000 Ft/fő/év
16.2.3. fejlesztő felkészítés	325 000	325 000	325 000 Ft/fő/év
16.3. nem magyar nyelvű és roma kisebbségi oktatás	45 000	45 000	45 000 Ft/fő/év
16.6.1 közép fokú iskolába bejáró gyerekek ellátása	15 000	15 000	18 000 Ft/fő/év
óvoda, ált. iskola bejáró		15 000	
16.6.2. Intézményi társulás óvodába, iskolába más községekből odajárók után		45 000	45 000 Ft/fő/év
17. Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő szociális juttatások, szolgáltatás			
17.1. Óvodában, iskolában, kollégiumban szervezett kedvezményes étkeztetés	20 000	55 000	55 000 Ft/fő/év
17.2. Tanulók tankönyvellátásának támogatása			
a) Tanulók ingyenes tankönyvellátása	2 400	10 000	10 000 Ft/fő/év
b) Általános hozzájárulás tanulók tankönyvellátásához			1 000 Ft/fő/év
8. sz. melléklet			
I/1. Pedagógus szakvizsga, továbbképzés, emelt szintű érettségi vizsgáztatásra felkészülés támogatása	15 000	11 700	11 700 Ft/fő/év
I/3 Pedagógiai szakszolgálat		1 020 000	1 020 000 Ft/fő/év
II/3 Szociális továbbképzés és szakvizsga támogatása		9 400	9 400 Ft/fő/év

C) A 2008. január 1-jétől hatályos közalkalmazotti illetménytábla (a 2008. évi CLXIX. tv. 17. sz. melléklete)

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	69 000	77 000	78 000	79 000	89 000	122 000	127 000	129 500	142 000	154 500
2.	1,0175	1,0175	1,0200	1,0250	1,0275	1,0350	1,0350	1,0500	1,0450	1,0600
3.	1,0350	1,0350	1,0400	1,0500	1,0550	1,0725	1,0725	1,1000	1,1025	1,1350
4.	1,0525	1,0525	1,0650	1,0750	1,0900	1,1100	1,1100	1,1500	1,1675	1,2100
5.	1,0700	1,0700	1,0900	1,1000	1,1250	1,1475	1,1475	1,2000	1,2425	1,2850
6.	1,0875	1,0875	1,1125	1,1250	1,1600	1,1850	1,1850	1,2600	1,3175	1,3600
7.	1,1075	1,1075	1,1375	1,1525	1,1975	1,2225	1,2225	1,3350	1,3925	1,4200
8.	1,1275	1,1400	1,1625	1,1875	1,2350	1,2650	1,2725	1,4100	1,4675	1,4825
9.	1,1500	1,1725	1,1950	1,2250	1,2725	1,3075	1,3325	1,4850	1,5275	1,5450
10.	1,1725	1,2075	1,2300	1,2625	1,3100	1,3675	1,3950	1,5600	1,5875	1,6075
11.	1,1950	1,2425	1,2675	1,3000	1,3475	1,4275	1,4575	1,6250	1,6475	1,6700
12.	1,2175	1,2775	1,3050	1,3375	1,3775	1,4875	1,5200	1,6900	1,7075	1,7325
13.	1,2400	1,3125	1,3425	1,3750	1,4075	1,5475	1,5825	1,7550	1,7775	1,8025
14.	1,2625	1,3500	1,3800	1,4125	1,4425	1,6075	1,6450	1,8200	1,8475	1,8725

D) A közalkalmazotti illetménytábla bértételei forintban (Ft/hó)

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	69 000	77 000	78 000	79 000	89 000	122 000	127 000	129 500	142 000	154 500
2.	70 200	78 300	79 600	81 000	91 400	126 300	131 400	136 000	148 400	163 800
3.	71 400	79 700	81 100	83 000	93 900	130 800	136 200	142 500	156 600	175 400
4.	72 600	81 000	83 100	84 900	97 000	135 400	141 000	148 900	165 800	186 900
5.	73 800	82 400	85 000	86 900	100 100	140 000	145 700	155 400	176 400	198 500
6.	75 000	83 700	86 800	88 900	103 200	144 600	150 500	163 200	187 100	210 100
7.	76 400	85 300	88 700	91 000	106 600	149 100	155 300	172 900	197 700	219 400
8.	77 800	87 800	90 700	93 800	109 900	154 300	161 600	182 600	208 400	229 000
9.	79 400	90 300	93 200	96 800	113 300	159 500	169 200	192 300	216 900	238 700
10.	80 900	93 000	95 900	99 700	116 600	166 800	177 200	202 000	225 400	248 400
11.	82 500	95 700	98 900	102 700	119 900	174 200	185 100	210 400	233 900	258 000
12.	84 000	98 400	101 800	105 700	122 600	181 500	193 000	218 900	242 500	267 700
13.	85 600	101 100	104 700	108 600	125 300	188 800	201 000	227 300	252 400	278 500
14.	87 100	104 000	107 600	111 600	128 400	196 100	208 900	235 700	262 300	289 300

A 316/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet alapján a közép fokú iskolai végzettséget, illetve szakképzettséget igénylő munkakörökben (B, C, D)
 2 évnél kevesebbet dolgozók minimálbér 120%-a 82 800 Ft
 2 évnél többet dolgozók minimálbér 125%-a 86 300 Ft

A bértételek növekedése a 2008-as javasolt közalkalmazotti illetménytáblázatban (bruttó, %)*

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	10,4	16,1	13,9	11,6	8,1	6,5	5,5	5,1	3,3	1,8
2.	9,5	13,8	12	10,2	7	6	5	4,1	1,8	1,8
3.	8,8	11,8	10,2	9,1	6,1	5,7	4,8	3,3	1,7	3,2
4.	8	9,8	9,1	7,7	5,9	5,5	4,6	2,4	2,2	4,4
5.	7,3	8,1	7,9	6,8	5,8	4,4	3,4	1,7	3,5	5,5
6.	6,7	6,4	6,8	5,7	5,6	3,4	2,5	1,9	4,6	6,5
7.	6,3	5	5,7	5	5,8	2,5	1,6	3,2	5,7	6,3
8.	6	4,9	4,9	4,9	5,8	2	1,7	4,4	6,7	6,2
9.	5,9	4,8	4,6	5,2	5,9	1,6	2,6	5,5	6,6	6,2
10.	5,6	4,8	4,7	5,3	5,9	2,5	3,6	6,5	6,4	6,2
11.	5,6	4,9	5	5,4	5,9	3,4	4,6	6,7	6,3	6,2
12.	5,4	5,1	5,2	5,7	5,5	4,2	5,5	7	6,2	6,2
13.	5,4	5,2	5,4	5,7	5	4,9	6,3	6,7	6,1	6,1
14.	5,2	5,5	5,6	6	4,9	5,6	7,1	6,3	6	5,9
Átlagosan	6	5,8	6,1	6,1	5,8	3,8	4,1	4,7	5,7	5,8
										Táblaátlag: bruttó 5

A bértételek növekedése a 2008-ra javasolt közalkalmazotti illetménytáblázatban (nettó %)**

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	8,3	13,1	11,3	9,5	7,5	5,9	5,6	5,1	5	5,4
2.	7,7	11,3	9,8	8,4	6,9	6	4,8	4,8	4,9	5,1
3.	7,2	9,7	8,4	7,7	6,2	5,3	5,1	5	5,5	5
4.	6,5	8,1	7,7	6,9	5,8	5,3	5,5	5,2	5,2	4,9
5.	5,9	7	7	6,3	5,6	5,3	5,4	5,4	5,2	4,8
6.	5,5	5,7	6,3	5,6	5,3	5,3	5,4	5,2	5,1	5,2
7.	5,1	4,8	5,6	5,2	5,2	5,3	5,4	5,3	5,1	5,1
8.	4,9	4,9	5,1	5,2	5	5,5	5,3	5,3	5,4	5,1
9.	4,9	5	5	5,3	5	5,4	5,2	5,4	5,3	5,1
10.	4,9	5,2	4,9	5,2	4,8	5,4	5,2	5,4	5,2	5,2
11.	5	5,1	5	5,1	5,2	5,3	5,3	5,4	5,2	5,2
12.	5	5,1	5	5,2	5,4	5,3	5,3	5,7	5,1	5,2
13.	5,1	5	5	5,1	5,4	5,2	5,3	5,4	5,1	5,1
14.	5,1	5,1	5	5,1	5,1	5,1	5,7	5,1	5,1	5
Átlagosan	5,3	5,6	5,8	5,7	5,4	5,4	5,3	5,2	5,2	5,1
										Táblaátlag: nettó 5,4

* A táblázat mutatja, hogy a táblaátlag erősen szórt tételekből alakult ki. Az F9, G8, H7, I5, J3 tengelyben lévő számok azért alacsonyok, mert ebben a sávban a SZJA-adójóváírás új szabályai szerint nettóbér-növekedés jelentkezik.

** A tábla átlaga magasabb a bruttónál, mert az adójóváírás érvényesül. Az előző tábla jelzett tengelyében 5% a legkisebb nettó emelés.

JOGI PANORÁMA (részlet)

Valamennyi alább felsorolt új vagy módosított jogszabály a közoktatási terület számára társadalombiztosítási, munkajogi vagy azzal összefüggő, egyéb jogszabályi változásokat, ill. fontos alkotmánybírói határozatot tartalmaz. Az egész oldalas tájékoztatónk a www.pedagogusok.hu honlapról letölthető, itt csak a legszükségesebbet közöljük. Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy némely jogszabályi rendelkezés hatálybalépése nem egy időben történik, ezt a táblázatban csillaggal (*) jelezzük, mert helyhiány miatt ezeket a rendelkezéseket nem tudjuk a tájékoztatónkban közzé tenni. Kérjük, hogy mindegyre legyenek figyelemmel a **2007.07.26. és 2008.01.11.** között megjelenő, **Magyar Közlöny 90-187/2007. és 1-4/2008.** számaiban megjelent jogszabályok alkalmazása során.

Megjelenés	MK	Hatályos	A jogszabály száma, rendelkezése
2007-08-07	105.	*	211/2007. (VIII. 7.) Korm. r.: A közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet módosításáról
2007-09-26	127.	*	2007: CX. tv.: A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosításáról
2007-09-29	129.	*	27/2007. (IX. 29.) SZMM r.: A 2008. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről
2007-12-07	170.		Az Országos Községi Érdekegyeztető Tanács szakszervezeti és kormányzati oldalának megállapodása a keresetek 2008. évi növelésének egyes feltételeiről a községi körben
2007-12-21	180.	*	349/2007. (XII. 21.) Korm. r.: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról
2007-12-22	181.	2008-01-06 *	39/2007. (XII. 22.) OKM r.: Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet módosításáról
2007-12-22	181.	*	40/2007. (XII. 22.) OKM r.: A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet módosításáról
2007-12-22	181.	2008-01-01 és *	41/2007. (XII. 22.) OKM r.: A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet és a szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról, valamint a 9/2002. (IV. 5.) NKÖM rendelet módosításáról
2007-12-27	183.	*	2007: CLXIX. tv.: A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről – 56. § (1) bekezdése: <i>Kjt. illetménytábla: 17. számú melléklet és az illetménypótlék 20.000,- Ft!</i>
2007-12-28	185.	*	2007: CLXIX. tv.: Egyes munkaügyi törvények módosításáról
2007-12-29	186.	2008-01-13	43/2007. (XII. 29.) OKM r.: A képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet módosításáról

Felmentés a 2008. január 1. napjától nyugdíjat választók esetében

Nagyon sok kérdés érkezik arra vonatkozólag: „igaz-e, hogy 2008. január elsejétől nem jár a nyugdíjasnak felmentési idő?”

I. A nyugdíjról, a **társadalombiztosítási nyugellátásról** az 1997. évi LXXXI. törvény (továbbiakban: Tny) rendelkezik. Ágazatunkban jellemző volt az úgynevezett előrehozott öregségi nyugdíj, amelyet a munkaviszony illetve a közalkalmazotti jogviszony megtartása mellett lehetett igénybe venni. A 2009. január 1. előtt megállapításra kerülő nyugdíjra vonatkozó Tny. 9. §-a 2008. január 1-jétől megváltozott. A törvény értelmében:

„A 62. életév betöltését megelőzően előrehozott öregségi nyugdíjra jogosult

a) az a nő, aki az 57. életévét betöltötte,

b) az a férfi, aki a 60. életévét betöltötte,

feltéve, hogy legalább 38 év szolgálati időt szerzett, és a Tbj. 5. §-a szerinti biztosítással járó jogviszonyban nem áll.”

A Tbj. nem más, mint a **társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről** szóló 1997. évi LXXX. törvény rövidítése. Ennek az 5. §-a igen hosszú, a lényeg: csak akkor lehet a nyugdíjat igénybe venni, ha **nincs** munkaviszonya, vagy közalkalmazotti jogviszonya valakinek.

Ez okozza gondot a **közalkalmazottak jogállásáról** szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) hatálya alá tartozó munkavállalóknak: vagy dolgoznak, vagy a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése után veszik igénybe a nyugdíjat!

Mivel tehát 2008. január 1. napjától a nyugdíjjogosultságot elérő kollegának nincs lehetősége a nyugdíjat kérni a közalkalmazotti jogviszony megtartása mellett, a munkáltatónak pedig így nem lesz módja a közalkalmazotti jogviszony megtartása mellett nyugdíjat kérelmező kollegát felmentéssel elküldeni a **Kjt. 30. § (1) bekezdés d) pontja** alapján, vagy abból az okból, hogy az illető nyugdíjasnak minősül.

Épp ezért gondolják azt sokan, hogy **nem jár a nyugdíjba menőnek a felmentési idő**. Ez nem igaz! Ha már valakit nyugdíjasként foglalkoztatnak és felmentésére kerül a sor a **Kjt. 30. § (1) bekezdés d) pontja** alapján, azaz a nyugdíjasnak minősülés okából, akkor jár a felmentési idő számára.

Összegezve: ha valaki **2008. 01. 01. napjától a nyugdíjba vonulást választja, akkor meg kell szünnie előbb a közalkalmazotti jogviszonyának, s csak azután jogosult a nyugdíjas státusra.**

II. A 2007. december 28. napján kihirdetett, 2008. január 1. napjától hatályos, **egyes munkaügyi tárgyú törvények módosításáról** szóló **2007. évi CLXXIX. törvény 11. §-a és 21. §-a** alapján azonban bizonyos esetben felmenthető a közalkalmazott. A Kjt. 30. § (1) bekezdés e) pontja értelmében:

„(1) A munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt - a 30/A-30/B. §-ban foglalt korlátozással - felmentéssel akkor szüntetheti meg, ha

e) az előrehozott öregségi nyugdíjjogosultság életkori, valamint szolgálati idővel kapcsolatos feltételeivel rendelkező közalkalmazott azt írásban kérelmezi.”

Ha valaki az előrehozott öregségi nyugdíjjogosultság életkori, valamint szolgálati idővel kapcsolatos feltételeivel rendelkezik, akkor az erről szóló igazolást a TB-től, illetve az APEH területi nyugdíjkirendeltségétől ajánlatos beszereznie a szolgálati idők beszámítása után. Ehhez kiegészítésként nyugdíjasnak is minősíthető az, aki a **Kjt. 37/B. § új (3) bekezdése** értelmében:

„Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően, a törvényben nyugdíjasnak minősül az a közalkalmazott, aki az előrehozott nyugdíj feltételeivel rendelkezik és felmentésére a Kjt. 30. § (1) bekezdés e) pontja alapján kerül sor”

Ebből az következik, hogy a végkielégítésre – mivel nyugdíjasnak minősül! – nem jogosult. Ugyanakkor a **Kjt. 78. § (4) bekezdése** szerint jár neki a 40 éves jubileumi jutalom a jogviszony megszűnésekor, ha a kollegának legalább 35 év közalkalmazotti jogviszonya. Itt ugyanis mindhárom feltétel teljesül.

III. Hogyan szűnhet meg annak a nem nyugdíjas kollegának a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonya, aki nem rendelkezik az előrehozott öregségi nyugdíjjogosultság életkori, valamint szolgálati idővel kapcsolatos feltételeivel?

1) A munkáltatói egyoldalú akaratnyilatkozata alapján **felmentéssel** szűnhet meg a jogviszony a **Kjt. 30. § (1) bekezdés a)-c) pontja** értelmében:

„(1) A munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt - a 30/A-30/B. §-ban foglalt korlátozással - felmentéssel akkor szüntetheti meg, ha

a) megszűnt a munkáltatónak az a tevékenysége, amelyben a közalkalmazottat foglalkoztatták;

b) az Országgyűlés, a Kormány, a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetője, a központi költségvetési szerv vezetője vagy az önkormányzati képviselő-testület döntése alapján a munkáltatónál létszámcsoökkentést, illetve átszervezést kell végrehajtani, és emiatt a közalkalmazott további foglalkoztatására nincs lehetőség;

c) a közalkalmazott munkaköri feladatainak ellátására tartósan alkalmatlanná vált vagy munkáját nem végzi megfelelően;”

Mivel felmentésről van szó, jár a Kjt. szerinti felmentési idő és a – 57 év felett: emelt szintű - végkielégítés (a jogosító időtartam figyelembevételével), mivel még nem minősül nyugdíjasnak a kollega. Ez sok esetben nagy összegű pénz kifizetését vonzza.

2) A közalkalmazott egyoldalú akaratnyilatkozata alapján **lemondással** szűnhet meg a jogviszony a **Kjt. 28. §-a** alapján, amely értelmében:

„(1) A közalkalmazott a határozatlan idejű közalkalmazotti jogviszonyt lemondással bármikor megszüntetheti.

(2) Lemondás esetén a lemondási idő két hónap. Ezen időtartam egy részére, vagy annak egészére a munkáltató mentesítheti a közalkalmazottat a munkavégzés alól.”

3) **Mindkét fél közös akarata alapján: közös megegyezéssel a felek megállapodás alapján.** Erről a jogszabály – **Kjt. 25. § (2) bekezdés a) pont** - sem ír többet, hiszen egyértelmű: ha a felek megállapodnak a jogviszony megszüntetéséről, akkor a felek akarata lesz a „törvény”.

Gyakori kérdés: jár-e ebben az esetben a még nem nyugdíjas kollegának a jubileumi jutalom, ha el akar menni nyugdíjba? A jubileumi jutalom csak abban az esetben jár neki, ha a jogosító 25, 30 vagy 40 év közalkalmazotti jogviszony időtartamát pont eléri vagy meghaladja a jogviszony megszűnéséig.

Miért nem jár a nyugdíjválasztás miatt jogviszonyát megszüntető, nem nyugdíjas kollegának 40 éves jubileumi jutalom a legalább 35 év közalkalmazotti jogviszony után? Azért, mert a 40 éves jubileumi jutalom csak akkor jár a **Kjt. 78. § (4) bekezdése** szerint, ha

a) a jogviszony megszűnik és van

b) a kollegának legalább 35 év közalkalmazotti jogviszonya és

c) nyugdíjasnak minősül a jogviszony megszűnésekor! Mindhárom feltételnek egyszerre kell teljesülni!

Aki 2007. december 31-ig vált nyugdíjassá, dolgozhat-e nyugdíjasként 2008. január 1. napja után tovább? Igen, dolgozhat, hiszen rá még a régi jogszabályok vonatkoznak, azaz a megváltozott törvény 2008. január 1. napjától csak azokra vonatkozik, akik már 2007. december 31-ig az erre vonatkozó eljárást megindították, az erről szóló határozatot megkapták, vagy a közeljövőben meg fogják kapni.

A prémiumévekről

Egyes munkaügyi törvények módosításáról szóló **2007. évi CLXIX. törvény 37. §-a** alapján a közszférában meghosszabbodik **2009. december 31. napjáig a prémiumévek-programról** szóló 2004. évi CXXII. törvény alkalmazási lehetősége. Erről és az ezzel kapcsolatos változásokról a következő számban teszünk közzé cikket.

Dr. Dudás Lilian jogtanácsos